

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 17ης Φεβρουαρίου 2011 *

Στην υπόθεση T-55/08,

Union des associations européennes de football (UEFA), με έδρα τη Νυόν (Ελβετία), εκπροσωπούμενη από τον A. Bell και την K. Learoyd, solicitors, τον D. Anderson, QC, και τον B. Keane, solicitor,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον F. Benyon και την E. Montaguti, επικουρούμενους από τον J. Flynn, QC, και την M. Lester, barrister,

καθής,

υποστηριζόμενης από

το **Βασίλειο του Βελγίου**, εκπροσωπούμενο από την C. Rochet, επικουρούμενη από τον J. Stuyck, avocat,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

και από

το **Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας**, εκπροσωπούμενο αρχικώς από τις S. Behzadi-Spencer και V. Jackson, στη συνέχεια δε από την S. Behzadi-Spencer και τον L. Seeboruth, επικουρούμενους από τους T. de la Mare και B. Kennelly, barristers,

παρεμβαίνοντα,

με αντικείμενο αίτημα μερικής ακυρώσεως της αποφάσεως 2007/730/ΕΚ της Επιτροπής, της 16ης Οκτωβρίου 2007, για τη συμβατότητα με το κοινοτικό δίκαιο των μέτρων που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με το άρθρο 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (ΕΕ L 295, σ. 12),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους N. J. Forwood (εισηγητή), πρόεδρο, L. Truchot και J. Schwarcz, δικαστές,

γραμματέας: K. Rocheé, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 24ης Φεβρουαρίου 2010,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το νομικό πλαίσιο

- 1 Το άρθρο 49, πρώτο εδάφιο, ΕΚ ορίζει τα εξής:

«Στο πλαίσιο των κατωτέρω διατάξεων, οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της Κοινότητας απαγορεύονται όσον αφορά τους υπηκόους των κρατών μελών που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος της Κοινότητας άλλο από εκείνο του αποδέκτου της παροχής.»

- 2 Κατά το άρθρο 86, παράγραφος 1, ΕΚ, «[τ]α κράτη μέλη δεν θεσπίζουν ούτε διατηρούν μέτρα αντίθετα προς τους κανόνες της παρούσας συνθήκης, ιδίως προς εκείνους του άρθρου 12 [ΕΚ] και των άρθρων 81 [ΕΚ] μέχρι και 89 [ΕΚ], ως προς τις δημόσιες επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα».
- 3 Το άρθρο 3α της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων

(ΕΕ L 298, σ. 23), το οποίο προστέθηκε με την οδηγία 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1997, για την τροποποίηση της οδηγίας [89/552] (ΕΕ L 202, σ. 60), ορίζει ότι:

«1. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να λαμβάνει μέτρα σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο για να εξασφαλίζει ότι οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί που υπάγονται στη δικαιοδοσία του δεν μεταδίδουν αποκλειστικά εκδηλώσεις οι οποίες θεωρούνται από το εν λόγω κράτος μέλος ως μείζονος σημασίας για την κοινωνία, κατά τρόπον ώστε μια σημαντική μερίδα του κοινού στο εν λόγω κράτος μέλος να εμποδίζεται να παρακολουθήσει τις εκδηλώσεις αυτές [σε απευθείας ή μαγνητοσκοπημένη μετάδοση μέσω δωρεάν τηλεοπτικού προγράμματος]. Σε περίπτωση που πράξει κάτι τέτοιο, το οικείο κράτος μέλος καταρτίζει κατάλογο των εθνικών ή μη εθνικών εκδηλώσεων τις οποίες θεωρεί ως μείζονος σημασίας για την κοινωνία. Πράττει τούτο με σαφή και διαφανή τρόπο, εγκαίρως. Επίσης, το οικείο κράτος μέλος καθορίζει εάν οι εκδηλώσεις αυτές θα πρέπει [να μεταδίδονται απευθείας, στο σύνολό τους ή εν μέρει,] ή, όπου είναι αναγκαίο ή σκόπιμο για αντικειμενικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, [να μεταδίδονται, στο σύνολό τους ή εν μέρει, σε μαγνητοσκόπηση].

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή τα τυχόν μέτρα που έχουν λάβει ή που πρόκειται να λάβουν δυνάμει της παραγράφου 1. Εντός τριών μηνών από την κοινοποίηση, η Επιτροπή επαληθεύει ότι τα μέτρα είναι συμβατά με την κοινοτική νομοθεσία και τα γνωστοποιεί στα άλλα κράτη μέλη. Ζητεί τη γνώμη της επιτροπής που έχει συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 23α. Δημοσιεύει αμέσως τα ληφθέντα μέτρα στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* και άπαξ τουλάχιστον του έτους ενοποιημένο κατάλογο των μέτρων που έχουν ληφθεί από τα κράτη μέλη.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν με κατάλληλα μέσα, στο πλαίσιο της νομοθεσίας τους, ότι οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους δεν ασκούν αποκλειστικά δικαιώματα τα οποία έχουν αποκτήσει μετά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας οδηγίας κατά τρόπον ώστε μια σημαντική μερίδα του κοινού σε άλλο κράτος μέλος να εμποδίζεται να παρακολουθήσει εκδηλώσεις οι οποίες έχουν καθοριστεί από το άλλο κράτος μέλος, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, [σε απευθείας, συνολικά ή εν μέρει, μετάδοση] ή, όπου είναι αναγκαίο ή σκόπιμο για αντικειμενικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, [σε μαγνητοσκοπημένα, συνολικά ή εν μέρει, μετάδοση μέσω δωρεάν τηλεοπτικού προγράμματος] όπως ορίζεται από το εν λόγω άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με την παράγραφο 1.»

4 Οι αιτιολογικές σκέψεις 18 έως 22 της οδηγίας 97/36 έχουν ως εξής:

- «(18) [εκτιμώντας] ότι είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να είναι σε θέση να προστατεύουν το δικαίωμα στην ενημέρωση και να εξασφαλίζουν την ευρεία πρόσβαση του κοινού στην τηλεοπτική κάλυψη εθνικών ή μη εθνικών εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία, όπως οι ολυμπιακοί αγώνες, το παγκόσμιο κύπελλο ποδοσφαίρου και το ευρωπαϊκό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου· ότι, προς τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμα να λαμβάνουν μέτρα σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο με στόχο τη ρύθμιση της άσκησης εκ μέρους ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, οι οποίοι υπάγονται στη δικαιοδοσία τους, αποκλειστικών ραδιοτηλεοπτικών δικαιωμάτων όσον αφορά τις ανωτέρω εκδηλώσεις·
- (19) ότι είναι ανάγκη να θεσπιστούν ρυθμίσεις σε κοινοτικό πλαίσιο ώστε να αποφευχθούν η ενδεχόμενη νομική αβεβαιότητα και οι στρεβλώσεις της αγοράς και να συγκερασθεί η ελεύθερη κυκλοφορία των τηλεοπτικών υπηρεσιών με την ανάγκη πρόληψης της ενδεχόμενης καταστρατήγησης των εθνικών μέτρων που προστατεύουν ένα έννομο γενικό συμφέρον·
- (20) ότι, ιδίως, με την παρούσα οδηγία είναι σκόπιμο να θεσπιστούν διατάξεις για την άσκηση, εκ μέρους των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, των αποκλειστικών δικαιωμάτων που έχουν ενδεχομένως αποκτήσει για τη μετάδοση εκδηλώσεων που θεωρούνται ότι ενέχουν μείζονα σημασία για την κοινωνία σε ένα κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο που έχει δικαιοδοσία επί των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών· [...]
- (21) ότι οι εκδηλώσεις “μείζονος σημασίας για την κοινωνία” θα πρέπει, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, να πληρούν ορισμένα κριτήρια, δηλαδή να αποτελούν σημαντικά συμβάντα τα οποία παρουσιάζουν ενδιαφέρον στο γενικό κοινό, στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε ένα κράτος μέλος ή σε σημαντικό τμήμα κράτους μέλους και προγραμματίζονται εκ των προτέρων από υπεύθυνο ο οποίος μπορεί να πωλήσει νομίμως τα δικαιώματα που αναφέρονται στην εν λόγω εκδήλωση·

- (22) ότι, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, “δωρεάν τηλεοπτικό πρόγραμμα” σημαίνει μετάδοση σε ένα δίαυλο, δημόσιο ή εμπορικό, προγραμμάτων στα οποία έχει πρόσβαση το κοινό χωρίς επιπλέον καταβολή τέλους εκτός από τους [πλέον διαδεδομένους εντός κάθε κράτους μέλους] τρόπους χρηματοδότησης των εκπομπών (όπως η εισφορά ή/και η βασικ[ή] συνδρομή σε καλωδιακό δίκτυο)».

Ιστορικό της διαφοράς και η προσβαλλόμενη απόφαση

- 5 Η Union des associations européennes de football [Ένωση ευρωπαϊκών ποδοσφαιρικών ομοσπονδιών] (UEFA), προσφεύγουσα στην υπό κρίση υπόθεση, είναι η διοικούσα αρχή του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου. Κύρια αποστολή της είναι η μέριμνα για την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου, είναι δε υπεύθυνη για ορισμένες διεθνείς ποδοσφαιρικές διοργανώσεις, μεταξύ των οποίων καταλέγεται και η τελική φάση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου (στο εξής: Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου), στο πλαίσιο της οποίας αναμετρώνται ανά τέσσερα έτη 16 εθνικές ομάδες και η οποία περιλαμβάνει συνολικά 31 αγώνες. Τα έσοδα από την πώληση των εμπορικών δικαιωμάτων που αφορούν τις διοργανώσεις αυτές καθιστούν δυνατή την προώθηση του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου. Στο πλαίσιο αυτό, η UEFA διατείνεται ότι ποσοστό 64% των εσόδων από την πώληση των εμπορικών δικαιωμάτων που αφορούν το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου προέρχονται από τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως των αγώνων.
- 6 Με απόφαση της 25ης Ιουνίου 1998, ο Υπουργός Πολιτισμού, Μέσων Ενημερώσεως και Αθλητισμού του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας (στο εξής: υπουργός) κατήρτισε, δυνάμει του τμήματος IV του Broadcasting Act 1996 (νόμου του 1996 περί ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών), κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, στον οποίο περιλαμβάνονταν και το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου.
- 7 Πριν καταρτισθεί ο κατάλογος αυτός, ο υπουργός οργάνωσε, τον Ιούλιο του 1997, κύκλο διαβουλεύσεων στις οποίες μετείχαν 42 διαφορετικοί φορείς, σχετικά με τα κριτήρια βάσει των οποίων θα έπρεπε να αξιολογηθεί η σημασία που έχουν οι

διάφορες εκδηλώσεις για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου. Η διαδικασία αυτή είχε ως αποτέλεσμα, τον Νοέμβριο του 1997, τη σύνταξη καταλόγου κριτηρίων περιλαμβανομένου σε έγγραφο του Υπουργείου Πολιτισμού, Μέσων Ενημερώσεως και Αθλητισμού, τα οποία θα έθετε σε εφαρμογή ο υπουργός προκειμένου να καταρτίσει τον κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου. Κατά το έγγραφο αυτό, μια εκδήλωση μπορεί να καταχωρισθεί στον κατάλογο ιδίως σε περίπτωση κατά την οποία έχει ιδιαίτερη απήχηση σε εθνικό επίπεδο και όχι μόνο σ' αυτούς που παρακολουθούν συνήθως το οικείο άθλημα. Κατά το ίδιο αυτό έγγραφο, μπορεί να χαρακτηριστεί ως τέτοια κάθε εθνική ή διεθνής αθλητική διοργάνωση η οποία είναι εξέχουσας σημασίας ή στην οποία μετέχει η εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου ή αθλητές από αυτό. Μεταξύ των διοργανώσεων που πληρούν τα κριτήρια αυτά, όσες έχουν υψηλή τηλεθέαση ή μεταδίδονται κατά παράδοση απευθείας από τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης προσβάσεως είχαν περισσότερες πιθανότητες να περιληφθούν στον κατάλογο. Επιπλέον, ο υπουργός θα ελάμβανε υπόψη, κατά την εκτίμησή του, και άλλους παράγοντες που αφορούν τις συνέπειες για το οικείο άθλημα, όπως η δυνατότητα απευθείας μεταδόσεως ολόκληρης της εκδηλώσεως, το αντίκτυπο ως προς τα έσοδα στον οικείο τομέα του αθλητισμού, τις συνέπειες όσον αφορά την αγορά των τηλεοπτικών μεταδόσεων και την ύπαρξη συνθηκών που να διασφαλίζουν την πρόσβαση στην εκδήλωση μέσω μαγνητοσκοπημένης τηλεοπτικής ή ραδιοφωνικής μεταδόσεως.

8. Εν συνεχεία, ο υπουργός, σύμφωνα με το άρθρο 97 του Broadcasting Act 1996, οργάνωσε κύκλο διαβουλεύσεων όσον αφορά τις συγκεκριμένες εκδηλώσεις που έπρεπε να περιληφθούν στον κατάλογο. Στο πλαίσιο της διαβουλεύσεως αυτής, ο υπουργός ζήτησε τη γνώμη διαφόρων ενδιαφερομένων φορέων και επιχειρήσεων, καθώς και των κατόχων των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως, όπως η UEFA. Επιπλέον, η συμβουλευτική επιτροπή, η οποία είχε συσταθεί από τον υπουργό με την ονομασία «Advisory Group on listed events» (συμβουλευτική ομάδα για τις περιλαμβανόμενες στον κατάλογο εκδηλώσεις) υπέβαλε τη γνωμοδότησή της για τις εκδηλώσεις που θα έπρεπε να περιληφθούν στον κατάλογο, προτείνοντας, όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου, να περιληφθούν στον κατάλογο ο τελικός, οι ημιτελικοί και οι αγώνες των εθνικών ομάδων του Ηνωμένου Βασιλείου.
9. Βάσει του άρθρου 98 του Broadcasting Act 1996, όπως τροποποιήθηκε με τις Television Broadcasting Regulations 2000 (κανονιστικές αποφάσεις του 2000 περί τηλεοπτικών εκπομπών), οι τηλεοπτικοί οργανισμοί διακρίνονται σε δύο κατηγορίες.

Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τους οργανισμούς που παρέχουν υπηρεσίες δωρεάν και για τους οποίους πρέπει επίσης το 95 % τουλάχιστον του πληθυσμού του Ηνωμένου Βασιλείου να έχει δυνατότητα λήψεως του σήματος των εκπομπών τους. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τους τηλεοπτικούς οργανισμούς που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές.

- 10 Εξάλλου, βάσει του άρθρου 101 του Broadcasting Act 1996, όπως τροποποιήθηκε με τις Television Broadcasting Regulations 2000, ο παρέχων τηλεοπτικά προγράμματα ο οποίος εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες αυτές δεν μπορεί να μεταδίδει απευθείας, εν όλω ή εν μέρει, εκδήλωση περιλαμβανόμενη στον κατάλογο, εκτός αν άλλος οργανισμός μεταδόσεως τηλεοπτικών προγραμμάτων ο οποίος εμπίπτει στην έτερη κατηγορία έχει αποκτήσει το δικαίωμα να μεταδώσει απευθείας το σύνολο της ίδιας εκδηλώσεως ή το ίδιο τμήμα της εκδηλώσεως εντός της ίδιας ή ουσιαστικά της ίδιας γεωγραφικής περιοχής. Σε περίπτωση κατά την οποία δεν πληρούται η προϋπόθεση αυτή, ο οργανισμός που επιθυμεί να μεταδώσει απευθείας ολόκληρη την επίμαχη εκδήλωση ή τμήμα αυτής πρέπει να λάβει προηγουμένως σχετική άδεια από την Office of Communications (Αρχή Επικοινωνιών).
- 11 Κατά το άρθρο 3 του Code on sports and other listed and designated events (κώδικα περί αθλητικών διοργανώσεων και λοιπών εκδηλώσεων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο), όπως ίσχυε το 2000, οι εκδηλώσεις που περιλαμβάνονται στον κατάλογο αυτών που χαρακτηρίζονται ως μείζονος σημασίας για την κοινωνία κατανέμονται σε δύο ομάδες. Η «ομάδα Α» περιλαμβάνει εκδηλώσεις που δεν μπορούν να καλυφθούν απευθείας κατ' αποκλειστικότητα εφόσον δεν πληρούνται ορισμένα κριτήρια. Η «ομάδα Β» περιλαμβάνει εκδηλώσεις των οποίων επιτρέπεται η κατ' αποκλειστικότητα απευθείας μετάδοση μόνον εφόσον έχουν ληφθεί μέτρα για να διασφαλισθεί η μαγνητοσκοπημένη αναμετάδοσή τους.
- 12 Κατά το άρθρο 13 του Code on sports and other listed and designated events, μπορεί να χορηγηθεί άδεια από την Office of Communications για εκδηλώσεις που ανήκουν στην «ομάδα Α» του καταλόγου, μεταξύ των οποίων καταλέγεται και το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου, εφόσον τα σχετικά δικαιώματα τηλεοπτικής μεταδόσεως προσφέρθηκαν μέσω ανοιχτής διαδικασίας και με ισότιμους και εύλογους όρους σε όλους τους τηλεοπτικούς οργανισμούς, χωρίς να ενδιαφερθεί για την αγορά τους οργανισμός της ετέρας κατηγορίας.

- 13 Με την από 25 Σεπτεμβρίου 1998 επιστολή, το Ηνωμένο Βασίλειο διαβίβασε στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, βάσει του άρθρου 3α, παράγραφος 2, της οδηγίας 89/552, τον κατάλογο εκδηλώσεων που κατήρτισε ο υπουργός. Κατόπιν αλληλογραφίας μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Επιτροπής και κατόπιν της από 5 Μαΐου 2000 κοινοποιήσεως εκ νέου των μέτρων, ο γενικός διευθυντής της Γενικής Διευθύνσεως (ΓΔ) «Εκπαίδευση και πολιτισμός» της Επιτροπής πληροφορήσε το Ηνωμένο Βασίλειο, με την από 28 Ιουλίου 2000 επιστολή, ότι η Επιτροπή δεν είχε αντιρρήσεις όσον αφορά τα μέτρα αυτού του κράτους μέλους, τα οποία, ως εκ τούτου, θα δημοσιεύονταν στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.
- 14 Το Πρωτοδικείο [νυν Γενικό Δικαστήριο], με απόφαση που εξέδωσε στις 15 Δεκεμβρίου 2005, T-33/01, Infront WM κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. II-5897), ακύρωσε την περιεχόμενη στην επιστολή της 28ης Ιουλίου 2000 απόφαση, για τον λόγο ότι αυτή συνιστούσε απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 249 ΕΚ, την οποία έπρεπε να εκδώσει το σώμα των Επιτρόπων (προπαρατεθείσα απόφαση Infront WM κατά Επιτροπής, σκέψη 178).
- 15 Κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως Infront WM κατά Επιτροπής, σκέψη 14 ανωτέρω, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2007/730/ΕΚ, της 16ης Οκτωβρίου 2007, για τη συμβατότητα με το κοινοτικό δίκαιο των μέτρων που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με το άρθρο 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας [89/552] (ΕΕ L 295, σ. 12, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).
- 16 Το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«*Άρθρο 1*

Τα μέτρα που ελήφθησαν δυνάμει του άρθρου 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας [89/552] και κοινοποιήθηκαν από το Ηνωμένο Βασίλειο στην Επιτροπή στις 5 Μαΐου 2000, όπως δημοσιεύθηκαν στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* C 328, της 18ης Νοεμβρίου 2000, είναι συμβατά με το κοινοτικό δίκαιο.

Άρθρο 2

Τα μέτρα που παρατίθενται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, σύμφωνα με το άρθρο 3α, παράγραφος 2, της οδηγίας [89/552].»

17 Η προσβαλλόμενη απόφαση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες αιτιολογικές σκέψεις:

«(4) Ο κατάλογος των εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία που περιλαμβάνεται στα μέτρα του [Ηνωμένου Βασιλείου] καταρτίστηκε με σαφήνεια και διαφάνεια, ενώ [στο κράτος μέλος αυτό] είχε δρομολογηθεί εκτεταμένη διαδικασία διαβούλευσης.

(5) Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι εκδηλώσεις που περιλαμβάνονται στα μέτρα που κοινοποίησε το [Ηνωμένο Βασίλειο] πληρούν δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα κριτήρια, τα οποία θεωρούνται αξιόπιστοι δείκτες της σημασίας των εκδηλώσεων για την κοινωνία: i) ιδιαίτερη γενική απήχηση εντός του κράτους μέλους και όχι απλώς σπουδαιότητα για όσους παρακολουθούν τακτικά το συγκεκριμένο άθλημα ή δραστηριότητα· ii) γενικά αναγνωρισμένη, διακριτή πολιτιστική σημασία για τον πληθυσμό του κράτους μέλους, με καταλυτικό ρόλο για την πολιτιστική του ταυτότητα· iii) συμμετοχή της εθνικής ομάδας στη συγκεκριμένη εκδήλωση στο πλαίσιο αγώνα ή διοργάνωσης διεθνούς σημασίας· και iv) το γεγονός ότι η εκδήλωση μεταδίδεται κατά παράδοση από την τηλεόραση δωρεάν και έχει μεγάλη τηλεθέαση.

(6) Σημαντικός αριθμός των εκδηλώσεων που περιλαμβάνονται [στον κατάλογο των μέτρων] που κοινοποίησε το [Ηνωμένο Βασίλειο], συμπεριλαμβανομένων των θερινών και των χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων, των αγώνων της τελικής φάσης του παγκόσμιου κυπέλλου ποδοσφαίρου και των αγώνων της τελικής φάσης του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, εμπίπτουν στην

κατηγορία των εκδηλώσεων που κατά παράδοση θεωρούνται μείζονος σημασίας για την κοινωνία, όπως αναφέρεται ρητά στη δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας [97/36]. Οι εν λόγω εκδηλώσεις έχουν ιδιαίτερη γενική απήχηση στο [Ηνωμένο Βασίλειο] στο σύνολό τους, δεδομένου ότι είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς στο ευρύ κοινό (ανεξαρτήτως της ιθαγένειας των συμμετεχόντων) και όχι μόνο σε όσους παρακολουθούν τακτικά [στην τηλεόραση] αθλητικές εκδηλώσεις.

[...]

- (18) Οι εκδηλώσεις [του καταλόγου], περιλαμβανομένων και εκείνων που αποτελούν ενιαίο σύνολο και όχι σειρά μεμονωμένων εκδηλώσεων, μεταδίδονται κατά παράδοση από την τηλεόραση δωρεάν και έχουν μεγάλη τηλεθέαση [...]
- (19) Τα μέτρα [του Ηνωμένου Βασιλείου] φαίνονται αναλογικά, ούτως ώστε να δικαιολογείται παρέκκλιση από τη θεμελιώδη αρχή της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών, που θεσπίζεται στη συνθήκη ΕΚ, [βάσει] επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, που είναι η διασφάλιση της ευρείας πρόσβασης του κοινού στις τηλεοπτικές μεταδόσεις εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία.
- (20) Τα μέτρα [του Ηνωμένου Βασιλείου] είναι συμβατά με τους κανόνες [περί] ανταγωνισμού [της Συνθήκης ΕΚ], διότι ο προσδιορισμός των κατάλληλων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών για την τηλεοπτική μετάδοση των εκδηλώσεων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία επιτρέπουν πραγματικό και δυναμικό ανταγωνισμό για την απόκτηση των δικαιωμάτων μετάδοσης αυτών των εκδηλώσεων. Επιπλέον, ο αριθμός των εκδηλώσεων του καταλόγου δεν είναι δυσανάλογος σε βαθμό που να συνεπάγεται στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στις αγορές που προηγούνται αυτών των τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης προσβάσεως και της συνδρομητικής τηλεόρασης.

- (21) Η αναλογικότητα των μέτρων του Ηνωμένου Βασιλείου ενισχύεται από το γεγονός ότι ορισμένες από τις εκδηλώσεις που περιλαμβάνονται στον κατάλογο απαιτούν επαρκή αναμετάδοση και μόνον.

[...]

- (24) Όπως προκύπτει από την απόφαση [Infront WM κατά Επιτροπής], η [κρίση περί του] ότι μέτρα που ελήφθησαν σύμφωνα με το άρθρο 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας [89/552] είναι συμβατά με το κοινοτικό δίκαιο συνιστά απόφαση, η οποία πρέπει, επομένως, να εκδοθεί από την Επιτροπή. Συνεπώς, πρέπει να δηλωθεί με την παρούσα απόφαση ότι τα μέτρα που κοινοποιήθηκαν από το Ηνωμένο Βασίλειο είναι συμβατά με το κοινοτικό δίκαιο. Τα μέτρα που παρατίθενται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης πρέπει να δημοσιευθούν στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, σύμφωνα με το άρθρο 3α, παράγραφος 2, της οδηγίας [89/552].»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 18 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του τότε Πρωτοδικείου στις 5 Φεβρουαρίου 2008, η UEFA άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 19 Η UEFA ζήτησε επίσης από το νυν Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, να υποχρεώσει την Επιτροπή να προσκομίσει διάφορα έγγραφα τα οποία, κατά την προσφεύγουσα, θα συνέβαλαν στην αποτελεσματική διεξαγωγή της έγγραφης διαδικασίας, στη διασαφήνιση των επίμαχων ζητημάτων και θα καθιστούσαν ευχερέστερο τον δικαστικό έλεγχο που πρέπει να ασκήσει το Γενικό Δικαστήριο.

- 20 Με δικόγραφα που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του νυν Γενικού Δικαστηρίου στις 11 και 16 Ιουνίου 2008, αντιστοίχως, το Ηνωμένο Βασίλειο και το Βασίλειο του Βελγίου ζήτησαν να παρέμβουν στην παρούσα δίκη προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής.
- 21 Με διάταξη της 29ης Σεπτεμβρίου 2008, ο πρόεδρος του εβδομού τμήματος του νυν Γενικού Δικαστηρίου δέχθηκε τις παρεμβάσεις αυτές. Οι παρεμβαίνοντες κατέθεσαν τα υπομνήματά τους και η UEFA τις παρατηρήσεις της επ' αυτών εντός των προθεσμιών που τάχθηκαν.
- 22 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να κινήσει την προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, έθεσε εγγράφως μία ερώτηση στην UEFA και δύο ερωτήσεις στην Επιτροπή. Οι ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου απαντήθηκαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 23 Η UEFA ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, καθόσον εγκρίνει κατά το κοινοτικό δίκαιο την καταχώριση συνολικώς του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στον εθνικό κατάλογο του Ηνωμένου Βασιλείου.
  - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 24 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή.

— να καταδικάσει την UEFA στα δικαστικά έξοδα.

- ²⁵ Το Ηνωμένο Βασίλειο και το Βασίλειο του Βελγίου ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή.

Σκεπτικό

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

- ²⁶ Το Βασίλειο του Βελγίου υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη για τον λόγο ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αφορά την UEFA ούτε ατομικά ούτε άμεσα και για τον λόγο ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να εξετάσει τη νομιμότητα των εθνικών μέτρων. Επιπλέον, η UEFA δεν άσκησε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων προσφυγή κατά των μέτρων που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο, οπότε η ενώπιον του γενικού Δικαστηρίου προσφυγή της ασκήθηκε εκπροθέσμως, δεδομένου ότι ενδεχόμενη ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως δεν θίγει το κύρος της επίμαχης εθνικής νομοθεσίας.

- ²⁷ Η UEFA φρονεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση την αφορά άμεσα και ατομικά.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

- 28 Οι λόγοι απαραδέκτου τους οποίους εγείρει το Βασίλειο του Βελγίου αφορούν τη δημόσια τάξη, δεδομένου ότι θέτουν εν αμφιβόλω την ενεργητική νομιμοποίηση της UEFA, την τήρηση της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής και την αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου. Συνεπώς, το Γενικό Δικαστήριο πρέπει να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αυτούς τους λόγους απαραδέκτου, μολονότι το Βασίλειο του Βελγίου, ως παρεμβαίνον, δεν νομιμοποιείται να τους προβάλλει κατά το άρθρο 40, τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου και το άρθρο 116, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε το παραδεκτό της προσφυγής (βλ., σχετικώς και κατ' αναλογία, απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Μαρτίου 1993, C-313/90, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-1125, σκέψεις 21 έως 23).
- 29 Όσον αφορά το αν θίγεται άμεσα η UEFA, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η προϋπόθεση του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, ότι η απόφαση που αποτελεί το αντικείμενο της προσφυγής πρέπει να αφορά άμεσα ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο, απαιτεί το αμφισβητούμενο κοινοτικό μέτρο να παράγει άμεσα αποτελέσματα έναντι της νομικής καταστάσεως του ιδιώτη και να μην καταλείπει κανένα περιθώριο εκτιμήσεως στους αποδέκτες του, οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με την εφαρμογή του, καθόσον αυτή έχει καθαρά αυτόματο χαρακτήρα και απορρέει αποκλειστικά από την κοινοτική ρύθμιση, χωρίς εφαρμογή άλλων παρεμβαλλομένων κανόνων (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Μαρτίου 2008, C-125/06 P, Επιτροπή κατά Infront WM, Συλλογή 2008, σ. I-1451, σκέψη 47 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 30 Συναφώς, κατά το άρθρο 101 του Broadcasting Act 1996 (βλ. ανωτέρω σκέψη 10), κανένας τηλεοπτικός οργανισμός που υπάγεται σε μία από τις κατηγορίες που προπαρατέθηκαν στη σκέψη 9 δεν μπορεί να μεταδώσει απευθείας και κατ' αποκλειστικότητα εκδήλωση η οποία περιλαμβάνεται στον κατάλογο του Ηνωμένου Βασιλείου. Μόνο σε περίπτωση κατά την οποία κανείς από τους οργανισμούς που υπάγονται στην άλλη κατηγορία δεν εξεδήλωσε ενδιαφέρον να αποκτήσει τα δικαιώματα μεταδόσεως της εκδηλώσεως αυτής και εφόσον πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις που προπαρατίθενται στη σκέψη 12 η Office of Communications μπορεί να επιτρέψει στον οργανισμό που απέκτησε τα δικαιώματα να μεταδώσει απευθείας και κατ' αποκλειστικότητα την επίμαχη εκδήλωση.

- 31 Από τη ρύθμιση αυτή προκύπτει ότι η μεταβίβαση των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, του οποίου διοργανώτρια, κατά την έννοια της εικοστής πρώτης αιτιολογικής σκέψεως της οδηγίας 97/36, είναι η UEFA, σε τηλεοπτικούς οργανισμούς που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του Ηνωμένου Βασιλείου κατά τρόπο που να στερεί από άλλους οργανισμούς, οι οποίοι εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του ίδιου κράτους μέλους και είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την απόκτηση των δικαιωμάτων αυτών, τη δυνατότητα να μεταδώσουν εν όλω ή εν μέρει την εκδήλωση αυτή εντός του εν λόγω κράτους, δεν παράγει τα έννομα αποτελέσματα που έχει συνήθως μια τέτοια ρήτρα αποκλειστικότητας.
- 32 Μολονότι οι έννομες συνέπειες αυτές απορρέουν από τη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου και όχι από την προσβαλλόμενη απόφαση, εντούτοις βάσει του μηχανισμού αμοιβαίας αναγνώρισεως που ενεργοποιεί η δεύτερη, σύμφωνα με το άρθρο 3α, παράγραφος 3, της οδηγίας 89/552, τα κράτη μέλη υπέχουν υποχρέωση διασφαλίσεως των εννόμων αποτελεσμάτων αυτών. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την τήρηση, εκ μέρους των τηλεοπτικών οργανισμών που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία τους, των προϋποθέσεων τηλεοπτικής μεταδόσεως εντός του Ηνωμένου Βασιλείου των εκδηλώσεων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του εν λόγω κράτους μέλους, όπως αυτές καθορίστηκαν από το Ηνωμένο Βασίλειο με τα μέτρα του τα οποία εγκρίθηκαν και δημοσιεύθηκαν στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Η υποχρέωση, όμως, επιτεύξεως του αποτελέσματος αυτού θίγει άμεσα τη νομική κατάσταση των τηλεοπτικών οργανισμών οι οποίοι εμπίπτουν στη δικαιοδοσία άλλων κρατών μελών, εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, και επιθυμούν να αποκτήσουν τα δικαιώματα τηλεοπτικής μεταδόσεως εντός του Ηνωμένου Βασιλείου, των οποίων κάτοχος ήταν αρχικώς η UEFA (βλ., σχετικώς, απόφαση Επιτροπή κατά Infront WM, σκέψη 29 ανωτέρω, σκέψεις 62 και 63).
- 33 Ως εκ τούτου, ο μηχανισμός αμοιβαίας αναγνώρισεως τον οποίο ενεργοποίησε η προσβαλλόμενη απόφαση υποχρεώνει τα κράτη μέλη να απαγορεύουν σε τηλεοπτικούς οργανισμούς που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία τους τη χρήση δικαιωμάτων όπως τα προεκτεθέντα στη σκέψη 31, οπότε θίγονται και τα δικαιώματα των οποίων αρχική κάτοχος ήταν η UEFA σε περίπτωση κατά την οποία αυτά προσφέρονται με ανοιχτή διαδικασία σε οργανισμούς που δεν εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του Ηνωμένου Βασιλείου, αλλά ετέρου κράτους μέλους.
- 34 Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση παράγει αποτελέσματα άμεσα έναντι της νομικής καταστάσεως της UEFA, προκειμένου περί δικαιωμάτων τα οποία κατείχε

αρχικώς αυτή, και δεν παρέχει καμία εξουσία εκτιμήσεως στα κράτη μέλη όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, το οποίο επιβάλλεται άνευ άλλου τινός και απορρέει αποκλειστικώς από την κοινοτική νομοθεσία, ανεξαρτήτως του περιεχομένου των ειδικών μηχανισμών που θα θεσπίσουν τα κράτη μέλη προς επίτευξη του αποτελέσματος αυτού (βλ., σχετικώς, προπαρατεθείσα στη σκέψη 29 απόφαση Επιτροπή κατά Infront WM, σκέψεις 60 και 61).

- 35 Συνεπώς, η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά άμεσα την UEFA.
- 36 Όσον αφορά το ζήτημα αν η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά ατομικά την UEFA, πρέπει να υπομνησθεί ότι πρόσωπα άλλα από τους αποδέκτες μιας αποφάσεως δεν μπορούν να ισχυρισθούν ότι η απόφαση τα αφορά ατομικά, παρά μόνον αν η απόφαση αυτή τα θίγει λόγω ορισμένων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους ή λόγω μιας πραγματικής καταστάσεως η οποία τα διακρίνει έναντι κάθε άλλου προσώπου και, ως εκ τούτου, τα εξατομικεύει κατά τρόπο ανάλογο προς αυτόν του αποδέκτη (βλ. απόφαση Επιτροπή κατά Infront WM, σκέψη 29 ανωτέρω, σκέψη 70 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 37 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι, ανεξαρτήτως της νομικής φύσεως και της πηγής των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, αυτό αποτελεί εκδήλωση κατά την έννοια της εικοστής πρώτης αιτιολογικής σκέψεως της οδηγίας 97/36, καθόσον διοργανώνεται εκ των προτέρων από υπεύθυνο ο οποίος νομιμοποιείται να μεταβιβάσει τα δικαιώματα αυτά και καθόσον ο εν λόγω υπεύθυνος διοργανωτής είναι η UEFA. Δεδομένου ότι τούτο ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η UEFA μπορούσε σαφώς να εξατομικευθεί κατά τον χρόνο αυτόν.
- 38 Ως εκ τούτου, η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά ατομικά την UEFA.

- 39 Όσον αφορά τα επιχειρήματα του Βασιλείου του Βελγίου που αντλούνται από το ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να εξετάσει τη νομιμότητα των εθνικών μέτρων στο πλαίσιο του άρθρου 230 ΕΚ και από το ότι η UEFA δεν προσέβαλε τα μέτρα του Ηνωμένου Βασιλείου ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, αρκεί να επισημανθεί ότι, με την προσφυγή της, η UEFA βάλλει ιδίως κατά της νομιμότητας του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, με το οποίο τα μέτρα του Ηνωμένου Βασιλείου κηρύσσονται συμβατά με το κοινοτικό δίκαιο.
- 40 Ως εκ τούτου, ο έλεγχος στον οποίο ζητείται να προβεί εν προκειμένω το Γενικό Δικαστήριο αφορά τη νομιμότητα της διαπιστώσεως αυτής, χωρίς η παράλειψη αμφισβήτησεως των μέτρων που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων να θίγει κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο το παραδεκτό της προσφυγής, η οποία κατά τα λοιπά ασκήθηκε εντός της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 230 ΕΚ (βλ., σχετικώς, απόφαση Infront WM κατά Επιτροπής, σκέψη 14 ανωτέρω, σκέψη 109).
- 41 Κατά συνέπεια, τα επιχειρήματα περί απαραδέκτου της προσφυγής τα οποία προέβαλε το Βασίλειο του Βελγίου πρέπει να απορριφθούν.

Επί της ουσίας

- 42 Η UEFA προβάλλει οκτώ λόγους ακυρώσεως, οι οποίοι αντλούνται, πρώτον, από παράβαση του άρθρου 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552, δεύτερον, από έλλειψη αιτιολογίας, τρίτον, από παράβαση του άρθρου 3α, παράγραφος 2, της οδηγίας 89/552, τέταρτον, από παράβαση των σχετικών με τον ανταγωνισμό διατάξεων της Συνθήκης, πέμπτον από παράβαση των διατάξεων της Συνθήκης περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, έκτον, από προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας της προσφεύγουσας, έβδομον, από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας και, όγδοον, από παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.

- 43 Πριν εξετασθούν οι λόγοι ακυρώσεως τους οποίους προβάλλει η UEFA, πρέπει να εκτεθούν ορισμένα στοιχεία γενικού χαρακτήρα που πρέπει να ληφθούν υπόψη προκειμένου να εκτιμηθεί αν οι λόγοι αυτοί είναι βάσιμοι.
- 44 Καταρχάς, πρέπει να επισημανθεί ότι το άρθρο 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552 συγκεκριμενοποίησε τη δυνατότητα των κρατών μελών να περιορίζουν, για επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, την άσκηση, στον τομέα των οπτικοακουστικών μέσων, των θεμελιωδών ελευθεριών που διασφαλίζει το πρωτογενές κοινοτικό δίκαιο.
- 45 Συγκεκριμένα, ακόμη και αν τα μέτρα που έλαβαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του άρθρου 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552 εφαρμόζονται κατά τρόπο που δεν ενέχει διακρίσεις μεταξύ των εγκατεστημένων στην ημεδαπή επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη, αρκεί τα μέτρα αυτά να ευνοούν ορισμένες επιχειρήσεις εγκατεστημένες στην ημεδαπή για να γίνει δεκτό ότι αποτελούν περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών κατά την έννοια του άρθρου 49 ΕΚ (βλ., σχετικώς, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 5ης Ιουνίου 1997, C-398/95, SETTG, Συλλογή 1997, σ. I-3091, σκέψη 16, και της 13ης Δεκεμβρίου 2007, C-250/06, United Pan-Europe Communications Belgium κ.λπ., Συλλογή 2007, σ. I-11135, σκέψεις 37 και 38).
- 46 Τέτοιοι περιορισμοί θεμελιωδών ελευθεριών τις οποίες εγγυάται η Συνθήκη μπορούν να δικαιολογηθούν από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, εφόσον είναι κατάλληλοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού αυτού όρια (βλ., σχετικώς, απόφαση United Pan-Europe Communications Belgium κ.λπ., σκέψη 45 ανωτέρω, σκέψη 39 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 47 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι η ελευθερία εκφράσεως, όπως αυτή προστατεύεται από το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, καταλέγεται μεταξύ των θεμελιωδών δικαιωμάτων που

διασφαλίζει η κοινοτική έννομη τάξη και αποτελεί επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος δυνάμενο να δικαιολογήσει τέτοιους περιορισμούς (βλ., σχετικώς, απόφαση United Pan-Europe Communications Belgium κ.λπ., σκέψη 45 ανωτέρω, σκέψη 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Επιπλέον, κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η ελευθερία εκφράσεως περιλαμβάνει και την ελευθερία στην ενημέρωση.

- 48 Εν προκειμένω, όπως επισημαίνεται με τη δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη της προ-σβαλλομένης αποφάσεως, τα μέτρα που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο συνιστούν περιορισμούς της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Εντούτοις, όπως προκύπτει από τη δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/36, τα μέτρα που διαλαμβάνονται στο άρθρο 3α της οδηγίας 89/552 σκοπούν στην προστασία του δικαιώματος στην ενημέρωση και στη διασφάλιση ευρείας προσβάσεως του κοινού στην τηλεοπτική κάλυψη εκδηλώσεων, εθνικών και μη, μείζονος σημασίας για την κοινωνία. Σύμφωνα με την εικοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/36, μια εκδήλωση θεωρείται μείζονος σημασίας οσάκις αποτελεί σημαντικό γεγονός που παρουσιάζει ενδιαφέρον για το ευρύ κοινό, εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως ή εντός κράτους μέλους ή σε σημαντικό τμήμα συγκεκριμένου κράτους μέλους, και διοργανώνονται εκ των προτέρων από υπεύθυνο ο οποίος νομιμοποιείται να μεταβιβάσει τα σχετικά με την εκδήλωση αυτή δικαιώματα.
- 49 Ως εκ τούτου, σε περίπτωση κατά την οποία αφορούν εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία, τα μέτρα που διαλαμβάνονται στο άρθρο 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552 δικαιολογούνται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος.
- 50 Εν συνεχεία, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 46 ανωτέρω, τα επίμαχα μέτρα πρέπει επίσης να είναι κατάλληλα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από αυτά σκοπού και να μην υπερβαίνουν το αναγκαίο για την επίτευξή του μέτρο.
- 51 Τέλος, όσον αφορά το περιεχόμενο της δέκατης όγδοης αιτιολογικής σκέψεως της οδηγίας 97/36, πρέπει να επισημανθεί, πρώτον, ότι, όπως αναφέρει η Επιτροπή, με

το άρθρο 3α της οδηγίας 89/552, στο οποίο παραπέμπει η αιτιολογική σκέψη αυτή, δεν επιχειρείται εναρμόνιση σε επίπεδο των συγκεκριμένων εκδηλώσεων που μπορούν να χαρακτηρισθούν από τα κράτη μέλη ως μείζονος σημασίας για την κοινωνία. Συγκεκριμένα, αντιθέτως προς το γράμμα του άρθρου αυτού, ως είχε στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την κοινή θέση που καθόρισε το Συμβούλιο για την έκδοση της οδηγίας 97/36 (ΕΕ 1996, C 362, σ. 56), όπου μνημονεύονταν ρητώς οι χειμερινοί και θερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες, το Παγκόσμιο Κύπελλο και το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου, η διάταξη αυτή δεν παραπέμπει σε συγκεκριμένες εκδηλώσεις δυνάμενες να περιληφθούν στους εθνικούς καταλόγους.

- 52 Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/36 συνεπάγεται ότι η καταχώριση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου σε εθνικό κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία καθίσταται άνευ άλλου τινός συμβατή με το κοινοτικό δίκαιο. Κατά μείζονα λόγο, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι αυτή η αιτιολογική σκέψη έχει την έννοια ότι το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου μπορεί ευλόγως σε κάθε περίπτωση να περιληφθεί στο σύνολό του σε τέτοιον κατάλογο, ανεξαρτήτως του ενδιαφέροντος που προκαλεί η διοργάνωση αυτή εντός του οικείου κράτους μέλους.
- 53 Αντιθέτως, λαμβανομένων υπόψη όσων εκτέθηκαν στις ανωτέρω σκέψεις 44 έως 49, η αιτιολογική σκέψη αυτή συνεπάγεται ότι, σε περίπτωση κατά την οποία κράτος μέλος περιλάβει αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στον κατάλογο που επέλεξε να καταρτίσει, δεν απαιτείται ειδική δικαιολόγηση, στην κοινοποίηση προς την Επιτροπή, όσον αφορά τον χαρακτηρισμό τους ως εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία.
- 54 Το βάσιμο των λόγων ακυρώσεως που προβάλλει η UEFA πρέπει να εκτιμηθεί με γνώμονα τις σκέψεις αυτές.
- 55 Τέλος, καθόσον η UEFA, στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, προβάλλει έλλειψη αιτιολογίας όσον αφορά την εκτίμηση της Επιτροπής περί σαφήνειας και

διαφάνειας της διαδικασίας που ακολούθησε το Ηνωμένο Βασίλειο, το Γενικό Δικαστήριο θα εξετάσει αυτόν τον λόγο ακυρώσεως πριν από τον πρώτο, με τον οποίο τίθεται εν αμφιβόλω το αν η εκτίμηση αυτή είναι βάσιμη. Επίσης, το Γενικό Δικαστήριο θα εξετάσει τον πέμπτο λόγο ακυρώσεως πριν από τον τέταρτο.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως ο οποίος αντλείται από έλλειψη αιτιολογίας

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 56 Η UEFA υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι πλημμελώς αιτιολογημένη, στοιχείο το οποίο εμποδίζει το Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχό του. Καθόσον περιορίζει την ελευθερία παροχής υπηρεσιών, τον ανταγωνισμό και το δικαίωμα ιδιοκτησίας, η προσβαλλόμενη απόφαση έπρεπε να περιέχει εμπεριστατωμένη αιτιολογία. Η προσβαλλόμενη απόφαση, όμως, δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη όσον αφορά τη σαφήνεια και τη διαφάνεια της διαδικασίας που εφαρμόστηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο, την ελευθερία παροχής υπηρεσιών και το δίκαιο του ανταγωνισμού.
- 57 Συγκεκριμένα, από το γράμμα της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη καμία από τις εξελίξεις που συνέβησαν μετά το 2000 προκειμένου να εκδώσει την απόφαση αυτή, οπότε δεν είχε στη διάθεσή της τα αναγκαία στοιχεία για να εκδώσει το 2007 δεόντως αιτιολογημένη απόφαση. Τα στοιχεία, όμως, όσον αφορά την τηλεθέαση των Ευρωπαϊκών Πρωταθλημάτων Ποδοσφαίρου του 2000 και του 2004 αποδεικνύουν ότι οι αγώνες στους οποίους δεν συμμετείχε εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου παρακολούθηθηκαν, στη χώρα αυτή, μόλις από το ένα τρίτο των τηλεθεατών που παρακολούθησαν αγώνες εθνικής ομάδας της χώρας αυτής. Παραλείποντας να συλλέξει στοιχεία όσον αφορά κάθε μεταβολή συνθηκών που επήλθε μετά την έκδοση της προπαρατεθείσας στη σκέψη 14 αποφάσεως Infront WM κατά Επιτροπής, η οποία κατέστησε αναγκαία την έκδοση αποφάσεως σχετικής με τον κατάλογο του Ηνωμένου Βασιλείου, η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως. Επιπλέον, η τελευταία αυτή απόφαση δεν επικύρωσε

την εκτίμηση που περιέχεται στην από 28 Ιουλίου 2000 επιστολή (βλ. ανωτέρω σκέψεις 13 και 14) περί του ότι ο κατάλογος του Ηνωμένου Βασιλείου είναι συμβατός με το κοινοτικό δίκαιο.

- 58 Η Επιτροπή, όμως, απλώς μετέφερε το περιεχόμενο της επιστολής της 28ης Ιουλίου 2000 στην απόφαση, χωρίς να προβεί σε ενδελεχέστερη ανάλυση από τη στοιχειώδη που περιλαμβάνεται στο ενώπιον του τότε Πρωτοδικείου υπόμνημά της, στο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα στη σκέψη 14 απόφαση Infront WM κατά Επιτροπής. Η παράβαση αυτή του καθήκοντος εμπειριστατωμένης διερευνήσεως είχε ως αναπόδραστη συνέπεια την παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, καθώς και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως όσον αφορά την ελευθερία παροχής υπηρεσιών και το δίκαιο του ανταγωνισμού.
- 59 Η UEFA υποστηρίζει συναφώς ότι ο περιορισμός της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών δικαιολογείται με απλή επίκληση της τηλεοπτικής προσβάσεως στις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία, στοιχείο που συνιστά απλώς παραπομπή στο άρθρο 3α της οδηγίας 89/552, χωρίς να εκτίθενται τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που δικαιολογούν την παρέκκλιση αυτή από θεμελιώδη διάταξη της Συνθήκης. Επιπλέον, όσον αφορά το δίκαιο του ανταγωνισμού, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν επιχειρεί καν να καθορίσει τις οικείες αγορές.
- 60 Τέλος, η UEFA ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή έπρεπε να αιτιολογήσει ειδικώς την επιλογή της να ακολουθήσει διαφορετική προσέγγιση από αυτήν που υιοθέτησε στην περίπτωση των κρατών μελών τα οποία περιέλαβαν στους αντίστοιχους καταλόγους τους ορισμένους μόνο αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου.
- 61 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, αμφισβητεί το βάσιμο αυτού του λόγου ακυρώσεως.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

- 62 Κατά πάγια νομολογία, η απαιτούμενη κατά το άρθρο 253 ΕΚ αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της συγκεκριμένης πράξεως, από αυτή δε πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου το οποίο εξέδωσε την πράξη κατά τρόπο που να παρέχεται στους ενδιαφερομένους η δυνατότητα να λάβουν γνώση των λόγων για τους οποίους ελήφθη το μέτρο και να καθίσταται δυνατή η άσκηση του ελέγχου εκ μέρους του αρμόδιου δικαστηρίου. Η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως και ιδίως του περιεχομένου της πράξεως, της φύσεως των προβαλλομένων λόγων και του συμφέροντος που ενδέχεται να έχουν προς παροχή διευκρινίσεων οι αποδέκτες ή άλλα πρόσωπα τα οποία η πράξη αφορά άμεσα και ατομικά. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να εξειδικεύει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα κατά πόσον η αιτιολογία αποφάσεως είναι σύμφωνη προς τις απαιτήσεις του άρθρου 253 ΕΚ πρέπει να κρίνεται βάσει όχι μόνον του περιεχομένου της, αλλά και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Μαρτίου 2000, C-265/97 P, VBA κατά Florimex κ.λπ., Συλλογή 2000, σ. I-2061, σκέψη 93).
- 63 Πρέπει να υπομνησθεί, επίσης, ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως αποτελεί ουσιώδη τύπο που πρέπει να διακρίνεται από το ζήτημα του βασίμου της αιτιολογίας, δεδομένου ότι αυτό αφορά την επί της ουσίας νομιμότητα της επίμαχης πράξεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 2007, T-112/05, Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-5049, σκέψη 94).
- 64 Όσον αφορά το ζήτημα αν η διαδικασία την οποία εφήρμοσε το Ηνωμένο Βασίλειο πληροί τις προϋποθέσεις της σαφήνειας και της διαφάνειας, η Επιτροπή επισήμανε, με την τέταρτη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι ο κατάλογος εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου καταρτίσθηκε με σαφήνεια και διαφάνεια και αφού στο κράτος μέλος αυτό είχε δρομολογηθεί εκτεταμένη διαδικασία διαβουλεύσεως (βλ. σκέψη 17 ανωτέρω).

- 65 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, πρώτον, η ίδια η UEFA μετείχε στη διαδικασία αυτή, ως διοργανώτρια του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, υποβάλλοντας, με την απευθυνόμενη προς τον υπουργό επιστολή της 23ης Δεκεμβρίου 1997, τις παρατηρήσεις της όσον αφορά το ενδεχόμενο να περιληφθεί η διοργάνωση αυτή στον κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου.
- 66 Δεύτερον, οι διατάξεις του Broadcasting Act 1996 σχετικά με τις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία περιλαμβάνονται σε παράρτημα της προσβαλλομένης απόφασης. Το άρθρο 97 του νομοθετήματος αυτού προβλέπει ότι ο κατάλογος καταρτίζεται από τον υπουργό κατόπιν διαβουλεύσεως, μεταξύ άλλων, με το πρόσωπο που διαθέτει προς πώληση τα δικαιώματα τηλεοπτικής μεταδόσεως κάθε εκδηλώσεως που παρουσιάζει ενδιαφέρον σε εθνικό επίπεδο, ανεξαρτήτως αν ο υπουργός προτείνει την καταχώρισή της ή όχι στον κατάλογο αυτόν.
- 67 Τρίτον, από την πέμπτη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης, σε συνδυασμό με την έκτη και τη δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της ίδιας αυτής απόφασης, προκύπτει ότι η καταχώριση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στον κατάλογο του Ηνωμένου Βασιλείου εγκρίθηκε από την Επιτροπή με το σκεπτικό ότι η διοργάνωση αυτή έχει ιδιαίτερη απήχηση σ' αυτό το κράτος μέλος κι όχι μόνο σε όσους παρακολουθούν συνήθως στην τηλεόραση τα αθλητικά γεγονότα και ότι μεταδιδόταν ανέκαθεν από τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης προσβάσεως έχοντας υψηλή τηλεθέαση. Τα ως άνω κριτήρια, όμως, καταλέγονται μεταξύ αυτών που έθεσε το υπουργείο πριν από τη διαδικασία διαβουλεύσεως σχετικά με τις συγκεκριμένες εκδηλώσεις που έπρεπε να περιληφθούν στον κατάλογο του Ηνωμένου Βασιλείου (βλ. ανωτέρω σκέψεις 7 και 8).
- 68 Ως εκ τούτου, η προσβαλλόμενη απόφαση περιλαμβάνει τα αναγκαία στοιχεία που καθιστούν δυνατό στη μεν UEFA να λάβει γνώση του λόγου για τον οποίο η Επιτροπή έκρινε ότι η διαδικασία την οποία ακολούθησε ο υπουργός χαρακτηριζόταν από σαφήνεια και διαφάνεια όσον αφορά τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την επιλογή των εκδηλώσεων που έπρεπε να περιληφθούν στον κατάλογο, τη διαβούλευση σχετικά με την επιλογή αυτή και τον καθορισμό της αρμόδιας προς τούτο αρχής, στο δε Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχο του όσον αφορά το βάσιμο της κρίσεως αυτής.

- 69 Καθόσον η UEFA επικαλείται ακόμη, εν γένει, ανεπαρκή αιτιολόγηση ως προς τα ζητήματα της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και του δικαίου του ανταγωνισμού, πρέπει να υπομνησθεί ότι, με τη δέκατη ένατη και την εικοστή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή παρέθεσε το σκεπτικό βάσει του οποίου εκτιμά ότι τα μέτρα που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου περί των ζητημάτων αυτών (βλ. ανωτέρω σκέψη 17).
- 70 Συναφώς, η Επιτροπή επισήμανε ότι τα μέτρα του Ηνωμένου Βασιλείου είναι κατά τα φαινόμενα αναλογικά και δικαιολογούν παρέκκλιση από την ελευθερία παροχής υπηρεσιών για επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος, όπως είναι η τηλεοπτική πρόσβαση του ευρύτερου κοινού στις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία. Από τη δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι οι σχετικές με την ελευθερία παροχής υπηρεσιών διατάξεις της Συνθήκης δεν απαγορεύουν να περιληφθεί το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου στον κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου κατά τρόπο που να καθίσταται δυνατό στη μεν UEFA να λάβει γνώση τους και να αμφισβητήσει το βάσιμό τους, στο δε Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει τον εκ μέρους του έλεγχο. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι στην πέμπτη, στην έκτη και στη δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως παρατίθεται το σκεπτικό βάσει του οποίου η Επιτροπή έκρινε ότι το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου αποτελεί εκδήλωση μείζονος σημασίας για την κοινωνία, η UEFA, ως αρχική κάτοχος των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, είναι σε θέση να εκτιμήσει αν υφίστανται στοιχεία δυνάμενα να θέσουν εν αμφιβόλω την κρίση αυτή ή να αποδείξει ότι η καταχώριση του συνόλου των αγώνων της διοργανώσεως αυτής στον κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου είναι ενδεχομένως δυσανάλογο μέτρο ή ότι αντιβαίνει για άλλο λόγο στο κοινοτικό δίκαιο.
- 71 Όσον αφορά το δίκαιο του ανταγωνισμού, η Επιτροπή επισήμανε, στην εικοστή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα κριτήρια που εφαρμόστηκαν για την κατάταξη σε κατηγορίες των τηλεοπτικών οργανισμών είναι αντικειμενικά και ότι τα μέτρα του Ηνωμένου Βασιλείου καθιστούν δυνατή την ανάπτυξη ουσιαστικού και δυναμικού ανταγωνισμού για την απόκτηση των δικαιωμάτων μεταδόσεως των επίμαχων εκδηλώσεων. Επίσης, η Επιτροπή έκρινε ότι ο αριθμός των εκδηλώσεων που περιελήφθησαν στον κατάλογο δεν είναι δυσανάλογος, οπότε η καταχώρισή τους δεν συνεπάγεται στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στις αγορές που έπονται αυτών στις οποίες δραστηριοποιούνται οι τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης προσβάσεως και η συνδρομητική τηλεόραση.

- 72 Διαπιστώνεται ότι, με την αιτιολογική σκέψη αυτή, η Επιτροπή επισήμανε τους λόγους για τους οποίους τα μέτρα που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο δεν αντιβαίνουν στο άρθρο 86 ΕΚ. Επιπλέον, από την ίδια αυτή αιτιολογική σκέψη προκύπτει ότι η Επιτροπή εκθέτει την άποψή της παραπέμποντας τόσο στην αγορά εντός της οποίας αποκτώνται τα δικαιώματα τηλεοπτικής μεταδόσεως των επίμαχων εκδηλώσεων όσο και στις αγορές που έπονται αυτών στις οποίες δραστηριοποιούνται οι τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης προσβάσεως και της συνδρομητικής τηλεοράσεως. Πρέπει εξάλλου να διευκρινισθεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν σκοπεί στην εξέταση της νομιμότητας της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων από απόψεως των άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ και, ενδεχομένως, της λήψεως μέτρων βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1), αλλά να κρίνει αν τα κρατικά μέτρα είναι συμβατά με το άρθρο 86 ΕΚ. Στο πλαίσιο αυτό, πληρούται η υποχρέωση αιτιολογήσεως την οποία υπέχει η Επιτροπή βάσει του άρθρου 253 ΕΚ εφόσον το θεσμικό αυτό όργανο εκθέτει άνευ αμφισημίας τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι η εθνική νομοθεσία δεν συνεπάγεται περιορισμό του ανταγωνισμού που αντιβαίνει στους εφαρμοστέους κανόνες της Συνθήκης προκειμένου περί επιχειρήσεων στις οποίες παρέχονται ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα.
- 73 Δεδομένου ότι οι λόγοι αυτοί περιέχονται στην εικοστή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η UEFA έχει τη δυνατότητα να κατανοήσει το σκεπτικό της Επιτροπής και να αμφισβητήσει το βάσιμό της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, το οποίο δύναται εξάλλου να ασκήσει τον έλεγχό του προς τούτο.
- 74 Όσον αφορά το επιχείρημα της UEFA ότι η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε επαρκώς την προσβαλλόμενη απόφαση από νομικής απόψεως, καθόσον δεν έλαβε υπόψη στοιχεία μεταγενέστερα του 2000 προκειμένου να ελέγξει την ακρίβεια των εκτιμήσεων του υπουργού, βάσει των οποίων περιελήφθη το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου στον κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, διαπιστώνεται ότι δεν αφορούν την αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως, αλλά το ζήτημα αν είναι βάσιμο το σκεπτικό της. Συγκεκριμένα, καθόσον η Επιτροπή εξέθεσε, με την πέμπτη, την έκτη και τη δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι ευλόγως περιελήφθη το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου στον επίμαχο κατάλογο, το γεγονός ότι δεν ελήφθησαν υπόψη στοιχεία δυνάμενα να αναιρέσουν τη σχετική εκτίμηση του θεσμικού οργάνου, αν υποθεθεί ότι είχε η εκτίμηση αυτή εδραιωθεί, αφορά την επί της ουσίας νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως. Επομένως, τα επιχειρήματα αυτά θα εξετασθούν στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως.

- 75 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι η Επιτροπή όφειλε να αιτιολογήσει ειδικώς την επιλογή της να εφαρμόσει διαφορετική προσέγγιση από εκείνη που είχε υιοθετήσει στην περίπτωση των κρατών μελών που περιέλαβαν στους αντίστοιχους καταλόγους τους ορισμένους μόνον αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή ουδόλως είχε τέτοια υποχρέωση εν προκειμένω.
- 76 Συναφώς, δεδομένου ότι με το άρθρο 3α της οδηγίας 89/552 δεν επιχειρείται εναρμόνιση σε επίπεδο συγκεκριμένων εκδηλώσεων που μπορούν να χαρακτηρισθούν από τα κράτη μέλη ως μείζονος σημασίας για την κοινωνία (βλ. ανωτέρω σκέψεις 51 και 52), πλείονες προσεγγίσεις του ζητήματος της καταχώρισεως αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου σε εθνικό κατάλογο δύνανται να είναι συμβατές με την ως άνω διάταξη.
- 77 Υπό τις συνθήκες αυτές, εφόσον η καταχώριση του συνόλου των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου σε εθνικό κατάλογο είναι συμβατή με το κοινοτικό δίκαιο, ουδόλως αποκλείεται να είναι επίσης συμβατή η καταχώριση ορισμένων μόνο αγώνων της διοργανώσεως αυτής. Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι η Επιτροπή, με τις αποφάσεις της, έκρινε διαφορετικές προσεγγίσεις ως εξίσου συμβατές με το κοινοτικό δίκαιο δεν ενέχει αφεαυτού καμία αντίφαση και δεν απαιτεί ειδική αιτιολόγηση, αντιθέτως προς ό,τι διατείνεται η προσφεύγουσα.
- 78 Συνεπώς, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παράβαση του άρθρου 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 79 Η UEFA υπενθυμίζει ότι το άρθρο 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να καταρτίζουν εγκαίρως τον κατάλογο των εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία βάσει σαφούς και διαφανούς διαδικασίας. Συναφώς,

με την προσβαλλόμενη απόφαση απλώς επισημαίνεται, στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη, ότι πληρούται η προϋπόθεση αυτή και ότι οργανώθηκε εκτεταμένος κύκλος διαβουλεύσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο.

- 80 Κατά την προσφεύγουσα, όμως, η διαβούλευση αυτή δεν ολοκληρώθηκε, καθόσον ο υπουργός δεν έλαβε δεόντως υπόψη τις παρατηρήσεις που διατύπωσε η UEFA στο πλαίσιο της διαβουλεύσεως. Επιπλέον, ο υπουργός αγνόησε τη γνωμοδότηση της Advisory Group on listed events (βλ. σκέψη 8 ανωτέρω), η οποία υποστήριζε ότι οι αγώνες στους οποίους δεν μετείχαν οι εθνικές ομάδες του Ηνωμένου Βασιλείου έπρεπε να περιληφθούν στην «ομάδα Β» του καταλόγου, καθώς και αυτήν της Office of Fair Trading (OFT, βρετανικής αρχής ανταγωνισμού), η οποία πρότεινε να περιληφθούν οι αγώνες στον κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία μόνον οσάκις αυτό απαιτείται βάσει «υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος». Εντούτοις, ο υπουργός δεν εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους δεν ακολούθησε τις γνωμοδοτήσεις αυτές, ούτε και εξήγησε γιατί κάθε αγώνας του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου έπρεπε να χαρακτηριστεί ως μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου.
- 81 Επίσης, δεν υπήρξε καμία διαβούλευση όσον αφορά τα κριτήρια για την κατάταξη των τηλεοπτικών οργανισμών στις κατηγορίες που προβλέφθηκαν με το άρθρο 98 του Broadcasting Act 1996 (βλ. σκέψη 9 ανωτέρω), κριτήρια που επιτείνουν τους περιορισμούς του ανταγωνισμού τους οποίους επιβάλλει η νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου και καθιστούν ουσιαστικά αδύνατη την εκ μέρους τηλεοπτικών οργανισμών εγκατεστημένων στην αλλοδαπή απόκτηση των αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως των εκδηλώσεων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο. Η κατάταξη των τηλεοπτικών οργανισμών σε κατηγορίες επηρεάζει εξάλλου την έκταση των συνεπειών που απορρέουν από την καταχώριση εκδηλώσεως στον κατάλογο.
- 82 Η UEFA επισημαίνει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν τροποποίησε τον κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία μετά το 1998, μολονότι έκτοτε η αγορά είχε μεταβληθεί ουσιαστικά. Δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι διαβούλευση αναγόμενη στα έτη 1997 και 1998 είναι κατάλληλη για να εκδοθεί απόφαση της Επιτροπής τον Οκτώβριο του 2007.

- 83 Ο Broadcasting Act 1996 δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 3α της οδηγίας 89/552, καθόσον δεν υποχρεώνει τον υπουργό να εξετάζει αν μαγνητοσκοπημένη μετάδοση αρκεί προκειμένου να διασφαλισθεί το γενικό συμφέρον της τηλεοπτικής προσβάσεως σε εκδήλωση μείζονος σημασίας. Επιπλέον, η διαδικασία βάσει της οποίας επιλέγεται η ομάδα του καταλόγου στην οποία κατατάσσεται κάθε εκδήλωση δεν είναι ούτε σαφής ούτε διαφανής. Στο πλαίσιο αυτό, η περιεχόμενη στην εικοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως κρίση ότι η αναλογικότητα των μέτρων του Ηνωμένου Βασιλείου ενισχύεται από το γεγονός ότι για ορισμένες από τις εκδηλώσεις που περιλαμβάνονται στον κατάλογο απαιτείται απλώς μετάδοση κατά πρόσφορο τρόπο, δεν εξηγεί για ποιο λόγο ήταν εύλογο και αναλογικό να περιληφθεί το σύνολο των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στην «ομάδα Α» του καταλόγου.
- 84 Η UEFA διατείνεται ότι τα μέτρα του Ηνωμένου Βασιλείου περιορίζουν τα αποκλειστικά δικαιώματα που αποκτήθηκαν από 1ης Οκτωβρίου 1996, ενώ το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου περιελήφθη στον κατάλογο αυτού του κράτους μέλους μόλις στις 25 Ιουνίου 1998. Η Επιτροπή, όμως, δεν εξέτασε αν είναι νόμιμη η επιβολή περιορισμών αναδρομικώς στα δικαιώματα που αφορούν το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου, μολονότι η ενέργεια αυτή δεν είναι κατά τα φαινόμενα συμβατή ούτε με τη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου ούτε με το άρθρο 3α, παράγραφος 3, της οδηγίας 89/552.
- 85 Τέλος, η UEFA υπογραμμίζει ότι οι αιτιάσεις της θέτουν εν αμφιβόλω τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον η Επιτροπή δεν έκρινε ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε σε εθνικό επίπεδο δεν ήταν ούτε σαφής ούτε διαφανής, χωρίς η μη αμφισβήτηση των μέτρων που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων να της στερεί τη δυνατότητα να προβάλει αυτόν τον λόγο ακυρώσεως.
- 86 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, αμφισβητεί ότι αυτός ο λόγος ακυρώσεως είναι βάσιμος.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

- 87 Πρέπει καταρχάς να υπομνησθεί ότι το άρθρο 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552 δεν παραθέτει ειδικώς τα στοιχεία που πρέπει να χαρακτηρίζουν τις διαδικασίες που προβλέπονται σε εθνικό επίπεδο ως προς την κατάρτιση του καταλόγου εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία. Η διάταξη αυτή παρέχει στα κράτη μέλη περιθώριο εκτιμήσεως για την οργάνωση των διαδικασιών αυτών όσον αφορά τα στάδια που αυτές θα περιλαμβάνουν, την ενδεχόμενη διαβούλευση με τους ενδιαφερομένους και την ανάθεση διοικητικών αρμοδιοτήτων, διευκρινίζοντας πάντως ότι οι διαδικασίες πρέπει να χαρακτηρίζονται από σαφήνεια και διαφάνεια στο σύνολό τους.
- 88 Συγκεκριμένα, οι περιορισμοί στην άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών που διασφαλίζονται με τη Συνθήκη από εθνικά μέτρα δικαιολογούμενα από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος πρέπει επίσης να είναι κατάλληλοι να διασφαλίσουν την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μην υπερβαίνουν το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη του σκοπού αυτού (βλ. σκέψη 46 ανωτέρω).
- 89 Έτσι, ακόμη και σε περίπτωση κατά την οποία εθνικές νομοθετικές ρυθμίσεις, όπως οι διαλαμβανόμενες στο άρθρο 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552, σκοπούν στη διασφάλιση του δικαιώματος της ελευθερίας εκφράσεως (βλ. ανωτέρω σκέψεις 47 έως 49), οι απαιτήσεις που απορρέουν από τα μέτρα τα οποία σκοπούν στην εφαρμογή της πολιτικής αυτής πρέπει οπωσδήποτε να είναι αναλογικές προς τον εν λόγω σκοπό, ο δε τρόπος εφαρμογής τους δεν πρέπει να ενέχει διακρίσεις σε βάρος των υπηκόων άλλων κρατών μελών (βλ., σχετικώς, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 28ης Νοεμβρίου 1989, C-379/87, Groener, Συλλογή 1989, σ. 3967, σκέψη 19, και της 12ης Ιουνίου 2003, C-112/00, Schmidberger, Συλλογή 2003, σ. I-5659, σκέψη 82).
- 90 Οι διαδικασίες που προβλέπουν τα κράτη μέλη για την κατάρτιση του καταλόγου εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία πρέπει να είναι σαφείς και διαφανείς σε αυτό το πλαίσιο, υπό την έννοια ότι πρέπει να στηρίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια που είναι εκ των προτέρων γνωστά στους ενδιαφερομένους, έτσι ώστε να αποτρέπεται η κατ' αυθαίρετο τρόπο άσκηση της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτουν τα

κράτη μέλη όσον αφορά την καταχώριση συγκεκριμένων εκδηλώσεων στους καταλόγους τους (βλ., σχετικώς, απόφαση United Pan-Europe Communications Belgium κ.λπ., σκέψη 45 ανωτέρω, σκέψη 46). Συγκεκριμένα, μολονότι πράγματι η καταχώριση εκδηλώσεως στον κατάλογο προϋποθέτει, κατά το άρθρο 3α της οδηγίας 89/552, ότι πρόκειται για εκδήλωση μείζονος σημασίας για την κοινωνία, εντούτοις ο εκ των προτέρων καθορισμός ειδικών κριτηρίων, βάσει των οποίων εκτιμάται η σημασία αυτή, αποτελεί ουσιώδες στοιχείο προκειμένου οι εθνικές αποφάσεις να εκδίδονται με διαφάνεια και εντός του πλαισίου της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτουν προς τούτο οι εθνικές αρχές (βλ. σκέψη 119 κατωτέρω).

- 91 Η απαίτηση σαφήνειας και διαφάνειας ως προς τη διαδικασία συνεπάγεται επίσης ότι οι σχετικές διατάξεις πρέπει να καθορίζουν την αρμόδια αρχή για την κατάρτιση του καταλόγου των εκδηλώσεων, καθώς και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.
- 92 Αντιθέτως, η ύπαρξη απλώς στοιχείων δυνάμενων να αναιρέσουν την εκτίμηση εθνικής αρχής ως προς τη σημασία που έχει για την κοινωνία συγκεκριμένη εκδήλωση δεν αφορά ούτε τη σαφήνεια ούτε τη διαφάνεια της ακολουθούμενης διαδικασίας, αλλά το βάσιμο της εκτιμήσεως αυτής. Το αυτό ισχύει οσάκις τα στοιχεία αυτά συνίστανται σε γνωμοδοτήσεις ή παρατηρήσεις συμβουλευτικών οργάνων, υπηρεσιών της αρμόδιας αρχής ή ενδιαφερομένων οι οποίοι μετείχαν στη διαδικασία.
- 93 Ως εκ τούτου, τα επιχειρήματα της UEFA που αντλούνται από το ότι δεν ελήφθησαν υπόψη οι συστάσεις της Advisory Group on listed events, της Office of Fair Trading, καθώς και οι δικές της παρατηρήσεις δεν δύνανται να θέσουν εν αμφιβόλω την εκτίμηση της Επιτροπής επί της σαφήνειας ή της διαφάνειας της διαδικασίας την οποία ακολούθησε ο υπουργός για την κατάρτιση του καταλόγου εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου (βλ. ανωτέρω σκέψεις 6 έως 8).

- 94 Εξάλλου, η κατά το άρθρο 3α της οδηγίας 89/552 απαίτηση σαφήνειας και διαφάνειας ούτε σκοπεί ούτε έχει ως αποτέλεσμα να υποχρεώνει την αρμόδια εθνική αρχή να εκθέτει τους λόγους για τους οποίους δεν δέχθηκε γνωμοδοτήσεις ή παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν σ' αυτήν κατά τη διαδικασία διαβουλεύσεως. Τα επιχειρήματα της UEFA που αντλούνται από το ότι ούτε ο υπουργός αλλά ούτε και η Επιτροπή δεν εξέθεσαν τους λόγους για τους οποίους δεν έγινε δεκτή η γνωμοδότηση της Advisory Group on listed events δεν μπορούν, επομένως, να καταδείξουν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση ενέχει πλάνη ως προς τον χαρακτηρισμό ως σαφούς και διαφανούς της διαδικασίας που εφαρμόστηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο.
- 95 Η εκτίμηση αυτή επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο στην περίπτωση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, το οποίο μνημονεύεται στην δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/36 και δύναται ευλόγως να θεωρηθεί ενιαία εκδήλωση και όχι συμπλήγμα μεμονωμένων εκδηλώσεων που διακρίνονται σε αγώνες «εξαιρετικού ενδιαφέροντος», αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» και σε αγώνες της οικείας εθνικής ομάδας (βλ. σκέψη 103 ανωτέρω).
- 96 Υπό τις συνθήκες αυτές, εφόσον ενδιαφερόμενος εκτιμά ότι οι γνωμοδοτήσεις που υποβλήθηκαν κατά τη διαδικασία διαβουλεύσεως περιέχουν στοιχεία που αναιρούν την τελική εκτίμηση της αρμόδιας αρχής όσον αφορά τη σημασία που έχει η επίμαχη εκδήλωση για την κοινωνία, τότε έχει τη δυνατότητα, πρώτον, να αμφισβητήσει την εκτίμηση αυτή ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και, δεύτερον, να αμφισβητήσει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου το βάσιμο της αποφάσεως που θα εκδώσει ενδεχομένως η Επιτροπή και με την οποία θα εγκρίνει την εκτίμηση αυτή, όπως άλλωστε έπραξε η UEFA στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως.
- 97 Εξάλλου, το γεγονός ότι δεν υπήρξε διαβούλευση όσον αφορά τα κριτήρια κατάταξης των τηλεοπτικών οργανισμών σε κατηγορίες, αν υποθεθεί ότι τα πράγματα έχουν έτσι, δεν αναιρεί την εκτίμηση της Επιτροπής περί της σαφήνειας ή της διαφάνειας της διαδικασίας που ακολούθησε ο υπουργός προκειμένου να καταρτισθεί ο κατάλογος των εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου. Συγκεκριμένα, η υποχρέωση σαφήνειας και διαφάνειας αφορά, κατά το άρθρο 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552, τη διαδικασία καταρτίσεως του επίμαχου καταλόγου και όχι τη διαδικασία θεσπίσεως συνολικά του νομικού πλαισίου για τη διασφάλιση του δικαιώματος στην ενημέρωση. Κατά τα λοιπά, το ζήτημα αν

το νομικό πλαίσιο αυτό είναι συμβατό με το κοινοτικό δίκαιο εξετάζεται από την Επιτροπή βάσει της δεύτερης παραγράφου της διατάξεως αυτής.

- 98 Το ζήτημα αν η Επιτροπή μπορούσε ευλόγως να στηριχθεί στα στοιχεία που προέκυψαν από διαβούλευση η οποία έλαβε χώρα πριν το 1998 προκειμένου να εκδώσει το 2007 την προσβαλλόμενη απόφαση δεν αφορά τη σαφήνεια και τη διαφάνεια της διαδικασίας που εφαρμόστηκε σε εθνικό επίπεδο, αλλά το αν είναι βάσιμη η εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με την καταχώριση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στον κατάλογο του Ηνωμένου Βασιλείου, ζήτημα το οποίο θα εξετασθεί στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως.
- 99 Ομοίως, δεν μπορούν να γίνουν δεκτά τα επιχειρήματα της UEFA που αντλούνται από το ότι ο Broadcasting Act 1996 δεν υποχρεώνει τον υπουργό να εξετάσει καταρχάς αν το δημόσιο συμφέρον μπορεί να διασφαλισθεί επαρκώς με την εκ μέρους τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης προσβάσεως μαγνητοσκοπημένη κάλυψη των εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου. Επιβάλλεται, συναφώς, η διαπίστωση ότι η επιχειρηματολογία αυτή στηρίζεται σε πεπλανημένη ερμηνεία της τελευταίας περιόδου του άρθρου 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552. Συγκεκριμένα, το τμήμα αυτό της επίμαχης διατάξεως δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να εξετάζουν αν ο σκοπός της τηλεοπτικής προσβάσεως σημαντικού μέρους του κοινού σε εκδήλωση μείζονος σημασίας για την κοινωνία μπορεί να διασφαλισθεί δεόντως σε περίπτωση απευθείας μεταδόσεως της εκδήλωσεως από συνδρομητικό τηλεοπτικό σταθμό και μαγνητοσκοπημένης μεταδόσεως από σταθμό ελεύθερης προσβάσεως. Με την περίοδο αυτή της διατάξεως παρέχεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα να προβλέπουν ότι μια εκδήλωση μείζονος σημασίας για την κοινωνία πρέπει να μεταδίδεται τηλεοπτικώς, δυνατότητα της οποίας δεν έκανε χρήση το Ηνωμένο Βασίλειο. Συγκεκριμένα, η επίμαχη εθνική νομοθεσία δεν προβλέπει υποχρεώσεις αναμεταδόσεως που βαρύνουν τους τηλεοπτικούς οργανισμούς, όπως άλλωστε προκύπτει από το άρθρο 9 του Code on sports and other listed and designated events.
- 100 Συναφώς, το άρθρο 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552 δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη υποχρέωση να προβλέπουν χωριστές διαδικασίες για την κατάρτιση εκάστης των κατηγοριών μεταξύ των οποίων κρίνουν χρήσιμο να καταναείμουν τις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία τους. Συγκεκριμένα, βάσει της διατάξεως αυτής

απαιτείται οι εκδηλώσεις που περιλαμβάνονται στον κατάλογο να είναι πράγματι μείζονος σημασίας για την κοινωνία, χωρίς πάντως να περιλαμβάνεται ρύθμιση που να αφορά την εκτίμηση του κράτους μέλους όσον αφορά τη δυνατότητα οι εκδηλώσεις αυτές να κατανέμονται μεταξύ πλειόνων κατηγοριών. Συνεπώς, η ύπαρξη μίας μόνο διαδικασίας καταρτίσεως του επίμαχου καταλόγου δεν αναιρεί την κρίση της Επιτροπής περί της σαφήνειας και της διαφάνειας της διαδικασίας που προέβλεψε προς τούτο το Ηνωμένο Βασίλειο. Επομένως, η αιτίαση της UEFA δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

- 101 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να εκθέσει στην προσβαλλόμενη απόφαση ειδικώς τους λόγους για τους οποίους έπρεπε να περιληφθεί στην «ομάδα Α» του καταλόγου του Ηνωμένου Βασιλείου το σύνολο των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, οπότε το σχετικό επιχείρημα της UEFA πρέπει επίσης να απορριφθεί.
- 102 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι ο υπουργός δεν εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους κάθε αγώνας του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου έπρεπε να χαρακτηριστεί ως μείζονος σημασίας για την κοινωνία, πρέπει, πρώτον, να υπομνησθεί ότι το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου μνημονεύεται στην δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/36 ως παράδειγμα εκδηλώσεως μείζονος σημασίας για την κοινωνία. Δεύτερον, στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως, η UEFA ισχυρίζεται ότι μόνον οι αγώνες τους οποίους χαρακτηρίζει ως «εξαιρετικού ενδιαφέροντος», όπως ο εναρκτήριο αγώνας και ο τελικός, καθώς και οι αγώνες εθνικής ομάδας του Ηνωμένου Βασιλείου αποτελούν πράγματι εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία του κράτους μέλους αυτού.
- 103 Τρίτον, μολοντί η δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/36 δεν θίγει το ζήτημα της καταχωρίσεως του συνόλου ή μέρους των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου σε εθνικό κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία (βλ. σκέψη 52 ανωτέρω), ουδόλως συναγεται ότι, καταρχήν, μόνον οι αγώνες «εξαιρετικού ενδιαφέροντος» και οι αγώνες εθνικής ομάδας του Ηνωμένου Βασιλείου μπορούν να χαρακτηρισθούν ως τέτοιες εκδηλώσεις για την κοινωνία αυτού του κράτους μέλους και, ως εκ τούτου, να περιληφθούν στον κατάλογο αυτόν. Συγκεκριμένα, το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου αποτελεί διοργάνωση που μπορεί ευλόγως να θεωρηθεί ενιαία εκδήλωση και όχι συμπίλημα μεμονωμένων

εκδηλώσεων που διακρίνονται σε αγώνες «εξαιρετικού ενδιαφέροντος», αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» και σε αγώνες της οικείας εθνικής ομάδας. Συναφώς, είναι αξιοσημείωτο ότι, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, τα αποτελέσματα των αγώνων «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» καθορίζουν την τύχη των ομάδων στη διοργάνωση σε τέτοιο βαθμό που η συμμετοχή τους σε αγώνες «εξαιρετικού ενδιαφέροντος» ή σε αγώνες στους οποίους μετέχει η οικεία εθνική ομάδα μπορεί να εξαρτάται από αυτά. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» καθορίζουν τους αντιπάλους της οικείας εθνικής ομάδας στις επόμενες φάσεις της διοργάνωσης. Επιπλέον, τα αποτελέσματα των αγώνων «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» μπορούν ακόμη και να καθορίσουν την παρουσία ή όχι αυτής της εθνικής ομάδας στην επόμενη φάση της διοργάνωσης.

104 Λαμβάνοντας υπόψη το ειδικό πλαίσιο που καθιστά δυνατό να θεωρηθεί το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου ενιαία εκδήλωση, ο υπουργός δεν ήταν υποχρεωμένος να αιτιολογήσει ενδελεχέστερα την κρίση του για κάθε αγώνα της διοργάνωσης αυτής, δηλαδή και όσον αφορά τους αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος», ιδίως όταν τα σχετικά στατιστικά στοιχεία δεν αποδεικνύουν ότι οι αγώνες αυτοί προσελκύουν κατά σύστημα μικρό αριθμό τηλεθεατών (βλ. σκέψεις 126 έως 135 κατωτέρω).

105 Εξάλλου, το επιχείρημα που αντλείται από την προβαλλόμενη αναδρομική ισχύ της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου δεν αφορά τη σαφήνεια και τη διαφάνεια της διαδικασίας που εφαρμόστηκε για να καταρτισθεί ο κατάλογος των εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία αυτού του κράτους μέλους. Καθόσον η UEFA υπονοεί, προβάλλοντας το επιχείρημα αυτό, παράβαση του άρθρου 3α, παράγραφος 3, της οδηγίας 89/552, αρκεί η διαπίστωση ότι με τη διάταξη αυτή καθορίζονται, στο πλαίσιο του μηχανισμού αμοιβαίας αναγνωρίσεως, οι υποχρεώσεις των κρατών μελών που δεν έχουν καταρτίσει κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία. Ως εκ τούτου, η μνεία των δικαιωμάτων που αποκτήθηκαν κατόπιν της δημοσιεύσεως της οδηγίας 97/36 αφορά τη ρύθμιση την οποία πρέπει να θεσπίσουν τα λοιπά αυτά κράτη μέλη προκειμένου να τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους αμοιβαίας αναγνωρίσεως και όχι τις ενέργειες του κράτους μέλους που κατήρτισε τον κατάλογο, εν προκειμένω του Ηνωμένου Βασιλείου.

106 Επομένως, τα επιχειρήματα της UEFA δεν αποδεικνύουν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι η εκτεθείσα στις ανωτέρω σκέψεις 7 και 8 διαδικασία ήταν σαφής και διαφανής.

107 Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει, κατά συνέπεια, να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παράβαση του άρθρου 3α, παράγραφος 2, της οδηγίας 89/552

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 108 Η UEFA διατείνεται ότι όσον αφορά το σύνολο των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου δεν πληρούνται κανένα από τα κριτήρια που παραθέτει η Επιτροπή στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. σκέψη 17 ανωτέρω).
- 109 Όσον αφορά το πρώτο κριτήριο, η UEFA υποστηρίζει ότι η εκτίμηση της Επιτροπής που παρατίθεται στην έκτη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, περί του ότι το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου έχει στο σύνολό του ιδιαίτερη απήχηση στο Ηνωμένο Βασίλειο, διότι είναι ιδιαίτερος δημοφιλές στο ευρύ κοινό και όχι μόνο στους τηλεθεατές που συνήθως παρακολουθούν στην τηλεόραση τα αθλητικά γεγονότα, ενέχει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως. Η πλάνη αυτή αφορά τον χαρακτηρισμό του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στο σύνολό του ως εκδήλωση μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, διότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου δεν πληροί το πρώτο από τα κριτήρια που παρατίθενται στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 110 Συγκεκριμένα, από δύο έρευνες για το Ηνωμένο Βασίλειο τις οποίες ανέθεσε η UEFA σε εξειδικευμένη εταιρία προκύπτει ότι μεταξύ των ατόμων που «συνήθως δεν ενδιαφέρονται» ή «δεν ενδιαφέρονται καθόλου για το ποδόσφαιρο» μικρό μόνο ποσοστό ενδιαφέρεται για τους αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου

στους οποίους δεν μετέχει εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου. Έτσι, ποσοστό 20% αυτών που «συνήθως δεν ενδιαφέρονται» για το ποδόσφαιρο επιδεικνύει κάποιο ενδιαφέρον για τέτοιους αγώνες, το 1% ενδιαφέρεται ιδιαίτερα, ενώ το 45% ενδιαφέρεται για αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στους οποίους μετέχει εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου. Επιπλέον, μεταξύ αυτών που παρακολουθούν περιστασιακά τις τηλεοπτικές μεταδόσεις ποδοσφαιρικών αγώνων, μόνο το 33% ενδιαφέρεται για έναν αγώνα στον οποίο δεν μετέχει εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου έναντι του 56% που επιδεικνύει ενδιαφέρον σε αντίθετη περίπτωση, ενώ, μεταξύ όσων δεν παρακολουθούν ποτέ ποδόσφαιρο στην τηλεόραση, μόνο το 4% ενδιαφέρεται για έναν αγώνα στον οποίο δεν μετέχει εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου

- 111 Τα αποτελέσματα αυτά ενισχύονται από τα στοιχεία σχετικά με την τηλεθέαση στο Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με τα οποία οι αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου του 2004 στους οποίους δεν μετείχε εθνική ομάδα από το Ηνωμένο Βασίλειο προσήλκυσαν, κατά μέσο όρο, ποσοστό μόλις 32% του κοινού που παρακολουθούσε τηλεόραση κατά τον χρόνο διεξαγωγής τους, ενώ το 67% των τηλεθεατών, κατά μέσο όρο, παρακολούθησε τους αγώνες στους οποίους μετείχε εθνική ομάδα από αυτό το κράτος μέλος. Από τα στοιχεία για τα Ευρωπαϊκά Πρωταθλήματα Ποδοσφαίρου του 2000 και του 2008 προκύπτει ανάλογη εικόνα, ενώ, όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου του 1996, οι αγώνες της φάσεως των ομίλων στους οποίους δεν μετείχε εθνική ομάδα από το Ηνωμένο Βασίλειο προσήλκυσαν, κατά μέσο όρο, το ήμισυ των τηλεθεατών που παρακολούθησαν τους αγώνες εθνικής ομάδας αυτού του κράτους μέλους στο ίδιο στάδιο της διοργανώσεως. Τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν, κατά την UEFA, ότι οι αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στους οποίους δεν μετέχει εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου δεν έχουν ιδιαίτερη απήχηση στην κοινωνία αυτού του κράτους μέλους, οπότε είναι εσφαλμένη η εκτίμηση ότι οι τηλεθεατές που συνήθως δεν παρακολουθούν ποδόσφαιρο ενδιαφέρονται για τους αγώνες αυτούς και ότι αυτοί αποτελούν γεγονός μεζόνος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου.
- 112 Επιπλέον, η UEFA υποστηρίζει ότι δύο αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου του 2004 και δύο αγώνες της αντίστοιχης διοργανώσεως του 2008 μεταδόθηκαν, κατόπιν αδείας της Office of Communications, από τηλεοπτικούς σταθμούς της δεύτερης εκ των κατηγοριών που καθόρισε η νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου (βλ. σκέψη 9 ανωτέρω) προσελκύνοντας μεταξύ 4 000 και 739 000 τηλεθεατών. Κατά την UEFA, όμως, αν αυτοί οι αγώνες ήταν πράγματι μεζόνος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, το BBC και η ITV δεν θα ζητούσαν την άδεια για να τα τους μεταδώσουν από τους δευτερεύοντες σταθμούς τους, ενώ οι αγώνες αυτοί

δεν θα είχαν τόσο χαμηλή τηλεθέαση. Η UEFA προσθέτει ότι οι τηλεοπτικοί σταθμοί που μετέδωσαν τους αγώνες αυτούς καλύπτουν σημαντικό μέρος του κοινού του Ηνωμένου Βασιλείου (31,6 εκατομμύρια το 2004 και 50,4 εκατομμύρια το 2008), οπότε τα εν λόγω στοιχεία τηλεθεάσεως δεν μπορούν να αποδοθούν σε χαμηλό ποσοστό καλύψεως του πληθυσμού.

- 113 Όσον αφορά το τέταρτο από τα κριτήρια αυτά, το οποίο έχει κατά τα φαινόμενα επιλέξει η Επιτροπή στην δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως για την περίπτωση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, η UEFA ισχυρίζεται ότι είναι ακατάλληλο για την αξιολόγηση της σημασίας εκδηλώσεως για την κοινωνία. Συγκεκριμένα, πριν τη διάδοση της συνδρομητικής τηλεόρασεως το κριτήριο αυτό πληρούταν ως προς όλες τις αθλητικές εκδηλώσεις τις οποίες κάλυπτε η τηλεόραση.
- 114 Εξάλλου, οι αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στους οποίους δεν μετέχει εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου προσελκύουν συστηματικά εντός αυτού του κράτους σημαντικά μικρότερο αριθμό τηλεθεατών από αυτόν των τηλεθεατών που παρακολουθούν αγώνες στους οποίους μετέχει μια τέτοια ομάδα, οπότε, εκτός των αγώνων «εξαιρετικού ενδιαφέροντος», μόνον αυτοί στους οποίους μετέχει τέτοια ομάδα έχουν όντως σημασία για το σύνολο της κοινωνίας του Ηνωμένου Βασιλείου. Το στοιχείο αυτό έχει μάλιστα αναγνωρισθεί με απόφαση της Επιτροπής σχετική με τον ανταγωνισμό στον τομέα των οπτικοακουστικών μέσων. Ενδεικτικό είναι άλλωστε το γεγονός ότι οι αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στους οποίους δεν μετείχε εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου δεν έφθασαν τα ποσοστά τηλεθεάσεως της τελευταίας από τις 10 δημοφιλέστερες αθλητικές εκδηλώσεις του έτους 2007, ούτε της τελευταίας από τις 100 δημοφιλέστερες τηλεοπτικές εκπομπές του 2006 και του 2007.
- 115 Το υπέρτερο ενδιαφέρον για την εθνική ομάδα χαρακτηρίζει επίσης τις συνήθειες των τηλεθεατών σε άλλα κράτη μέλη, όπως είναι η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία και οι Κάτω Χώρες, τα δε στοιχεία για το Ηνωμένο Βασίλειο καταδεικνύουν ακόμη εντονότερη τάση προς την κατεύθυνση αυτή και μάλιστα και όσον αφορά κι άλλα αθλήματα. Εκτός, όμως, του Βασιλείου του Βελγίου και του Ηνωμένου

Βασιλείου, όλα σχεδόν τα κράτη μέλη που κατήρτισαν καταλόγους εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία περιέλαβαν, όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου, μόνον τους αγώνες «εξαιρετικού ενδιαφέροντος» και τους αγώνες της αντίστοιχης εθνικής ομάδας. Εντούτοις, καμία αντικειμενική διαφορά δεν δικαιολογεί τη διαφορετική προσέγγιση που ακολούθησε το Ηνωμένο Βασίλειο, στοιχείο που η Επιτροπή θα μπορούσε να διαπιστώσει αν διερευνούσε το ζήτημα αυτό.

- 116 Συνεπώς, αποφαινόμενη ότι το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου αποτελεί, στο σύνολό του, εκδήλωση μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως. Η πλάνη αυτή συνεπάγεται επίσης εκ των πραγμάτων δυσμενή διάκριση σε βάρος της UEFA, στο πλαίσιο της μεταβίβασης των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στο Ηνωμένο Βασίλειο. Έτσι, η Επιτροπή δεν διακρίβωσε δεόντως αν τα εθνικά μέτρα είναι συμβατά με το κοινοτικό δίκαιο, παραβαίνοντας την υποχρέωση που υπέχει από το άρθρο 3α, παράγραφος 2, της οδηγίας 89/552.
- 117 Η UEFA προσθέτει ότι, αν η δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/36 έπρεπε να ερμηνευθεί ως έχουσα την έννοια ότι το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου είναι στο σύνολό του εκδήλωση μείζονος σημασίας για την κοινωνία, τότε στερείται νομιμότητας, στοιχείο που μπορεί να αναγνωρισθεί βάσει του άρθρου 241 ΕΚ.
- 118 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, αμφισβητεί το βάσιμο αυτού του λόγου ακυρότητας και επισημαίνει ότι η UEFA δεν είχε το δικαίωμα να εγείρει ένσταση βάσει του άρθρου 241 ΕΚ κατά της οδηγίας 97/36. Επιπλέον, η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου στο σύνολό του πληροί το πρώτο και το τέταρτο κριτήριο της πέμπτης αιτιολογικής σκέψεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπως προκύπτει άλλωστε από την έκτη και τη δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

- 119 Πρέπει να υπομνησθεί καταρχάς ότι, ορίζοντας ότι στα κράτη μέλη απόκειται να καθορίσουν τις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία τους, κατά την έννοια της εικοστής πρώτης αιτιολογικής σκέψεως της οδηγίας 97/36, το άρθρο 3α της οδηγίας 89/552 παρέχει προς τούτο στα κράτη μέλη σημαντικό περιθώριο εκτιμήσεως.
- 120 Εν συνεχεία, ανεξαρτήτως του ότι το άρθρο 3α της οδηγίας 89/552 δεν προβαίνει σε εναρμόνιση των συγκεκριμένων εκδηλώσεων που μπορούν να χαρακτηρισθούν από κράτος μέλος ως μείζονος σημασίας για την κοινωνία (βλ. σκέψεις 51 και 52 ανωτέρω), η μνεία του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στη δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/36 δηλώνει ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρήσει ότι η καταχώριση αγώνων της διοργάνωσης αυτής σε κατάλογο εκδηλώσεως αντιβαίνει στο κοινοτικό δίκαιο, για τον λόγο ότι το οικείο κράτος μέλος δεν της κοινοποίησε τους ειδικούς λόγους που τους καθιστούν εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία (βλ. σκέψη 53 ανωτέρω). Πάντως, ενδεχόμενη κρίση της Επιτροπής ότι η καταχώριση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στο σύνολό του σε κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία κράτους μέλους είναι συμβατή με το κοινοτικό δίκαιο, για τον λόγο ότι η διοργάνωση αυτή, ως εκ των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων της, μπορεί πράγματι να θεωρηθεί ενιαία εκδήλωση, δύναται να αμφισβητηθεί βάσει ειδικών στοιχείων που θα αποδεικνύουν ότι οι αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» δεν έχουν τέτοια σημασία για την κοινωνία του κράτους αυτού.
- 121 Συγκεκριμένα, όπως προεκτέθηκε στις σκέψεις 51 και 52, ούτε η δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/36 ούτε το άρθρο 3α της οδηγίας 89/552 εξετάζουν το ζήτημα αν το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου ορθώς περιελήφθη στο σύνολό του σε κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία, ανεξαρτήτως του ενδιαφέροντος που προκαλούν εντός του οικείου κράτους μέλους οι αγώνες του και ειδικά οι αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος».
- 122 Συνεπώς, η όποια συζήτηση περί της νομιμότητας της οδηγίας 97/36 όσον αφορά τον χαρακτηρισμό του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στο σύνολό του, και όχι μόνον των αγώνων «εξαιρετικού ενδιαφέροντος» και των αγώνων εθνικής ομάδας του Ηνωμένου Βασιλείου, ως εκδηλώσεως μείζονος σημασίας για την κοινωνία αυτού του κράτους μέλους (βλ. σκέψη 117 ανωτέρω), θα ήταν άνευ αντικειμένου,

δεδομένου ότι η δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της δεν αφορά το ζήτημα αυτό. Επομένως, δεν απαιτείται να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί του ζητήματος αν ορθώς η UEFA ήγειρε σχετικώς, με το υπόμνημά της απαντήσεως, ένσταση βάσει του άρθρου 241 ΕΚ.

- 123 Επιπλέον, όπως επισημάνθηκε με την ανωτέρω σκέψη 103, το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου μπορεί ευλόγως να θεωρηθεί ενιαία διοργάνωση και όχι συμπίλημα μεμονωμένων εκδηλώσεων που διακρίνονται σε αγώνες διαφορετικών επιπέδων ως προς το ενδιαφέρον που προκαλούν, οπότε η προσέγγιση που υιοθέτησε ο υπουργός δεν είναι αυθαίρετη, αλλά εντός του περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτει.
- 124 Η σημασία των αγώνων «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» συνάγεται εξάλλου και από το γεγονός και μόνον ότι αποτελούν μέρος της διοργανώσεως αυτής, ακριβώς όπως και άλλα αθλήματα, για τα οποία το ενδιαφέρον, μολονότι είναι συνήθως περιορισμένο, αυξάνεται οσάκις αυτά διεξάγονται στο πλαίσιο των Ολυμπιακών Αγώνων.
- 125 Ως εκ τούτου, μη θέτοντας εν αμφιβόλω την άποψη ότι δεν πρέπει να γίνεται διάκριση, όσον αφορά την εκτίμηση περί της σπουδαιότητας του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, μεταξύ, αφενός, αγώνων «εξαιρετικού ενδιαφέροντος» και αγώνων εθνικής ομάδας αυτού του κράτους μέλους, και, αφετέρου, αγώνων «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος», αλλά η διοργάνωση πρέπει να τυγχάνει συνολικής αντιμετώπισεως και όχι να θεωρείται σειρά μεμονωμένων εκδηλώσεων (έκτη και δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, βλ. σκέψη 17 ανωτέρω), η Επιτροπή ουδόλως υπέπεσε σε πλάνη.
- 126 Τέλος, τα αποτελέσματα των ερευνών των οποίων τη διενέργεια παρήγγειλε η UEFA επιβεβαιώνουν, αντί να αναιρούν, την εκτίμηση αυτή, οπότε τα επιχειρήματα που προβάλλει η προσφεύγουσα κατά της εν λόγω εκτιμήσεως στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως δεν θέτουν εν αμφιβόλω τις κρίσεις που περιλαμβάνονται στην έκτη και στη δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως.

- 127 Συγκεκριμένα, πρώτον, πρέπει να επισημανθεί ότι η καταχώριση των αγώνων «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» στον εθνικό κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία δεν απαιτεί οι αγώνες αυτοί να προσελκύουν τον αριθμό τηλεθεατών που προσελκύουν οι αγώνες «εξαιρετικού ενδιαφέροντος» και οι αγώνες της οικείας εθνικής ομάδας, ούτε να προκαλούν ενδιαφέρον ίσης εντάσεως με αυτό που προκαλούν οι αγώνες «εξαιρετικού ενδιαφέροντος» και οι αγώνες της οικείας εθνικής ομάδας.
- 128 Δεύτερον, αντιθέτως προς ό,τι διατείνεται η UEFA, το γεγονός ότι το 21 % των κατοίκων του Ηνωμένου Βασιλείου οι οποίοι δεν ενδιαφέρονται συνήθως για το ποδόσφαιρο δηλώνουν ότι ενδιαφέρονται για τους αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στους οποίους δεν μετέχει εθνική ομάδα από το Ηνωμένο Βασίλειο, έναντι ποσοστού 45 % οι οποίοι δηλώνουν ότι ενδιαφέρονται για τους αγώνες στους οποίους μετέχει τέτοια ομάδα (βλ. σκέψη 110 ανωτέρω), αποδεικνύει ότι η πρώτη εκ των κατηγοριών αυτών αγώνων προκαλεί, σε αυτούς που δεν καταλέγονται στους φίλους του ποδοσφαίρου, ενδιαφέρον σαφώς μεγαλύτερο από αυτό που προκαλούν, στην ίδια ομάδα τηλεθεατών, αγώνες που δεν αποτελούν μέρος μεγάλης διεθνούς ποδοσφαιρικής διοργανώσεως σε επίπεδο εθνικών ομάδων και στους οποίους δεν μετέχει εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου. Το ίδιο ισχύει και όσον αφορά το 7 % των κατοίκων του Ηνωμένου Βασιλείου οι οποίοι δεν ενδιαφέρονται καθόλου για το ποδόσφαιρο και οι οποίοι δηλώνουν εντούτοις ότι ενδιαφέρονται για τους αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στους οποίους δεν μετέχει εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου, έναντι ποσοστού 17 % της ίδιας ομάδας τηλεθεατών οι οποίοι δηλώνουν ότι ενδιαφέρονται για τους αγώνες τέτοιας ομάδας. Συγκεκριμένα, αντιθέτως προς ό,τι συμβαίνει στην περίπτωση των αγώνων «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, τα άτομα που, σύμφωνα με τα ίδια τα δεδομένα της επίμαχης έρευνας, δεν ενδιαφέρονται συνήθως ή δεν ενδιαφέρονται καθόλου για το ποδόσφαιρο δεν επιδεικνύουν εξ ορισμού ενδιαφέρον για αγώνες που δεν εντάσσονται στο πρόγραμμα μεγάλης διεθνούς ποδοσφαιρικής διοργανώσεως σε επίπεδο εθνικών ομάδων και στους οποίους, επιπροσθέτως, δεν μετέχει εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου.
- 129 Οι κρίσεις αυτές επιβεβαιώνονται και από το γεγονός ότι, κατά την ίδια έρευνα, το 33 % των κατοίκων του Ηνωμένου Βασιλείου που παρακολουθούν περιστασιακά ποδόσφαιρο στην τηλεόραση ενδιαφέρεται για τους αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στους οποίους δεν μετέχει εθνική ομάδα αυτού του κράτους μέλους, έναντι ποσοστού 56 % το οποίο ενδιαφέρεται για τους αγώνες τέτοιας ομάδας. Τα ποσοστά αυτά αυξάνονται αντιστοίχως στο 36 και στο 55 % σε περίπτωση διευρύνσεως του δείγματος κατά τρόπο που να περιλαμβάνει και όσους δεν παρακολουθούν ποτέ ποδόσφαιρο στην τηλεόραση και καταδεικνύουν ότι η εκτίμηση της

Επιτροπής ότι το σύνολο των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου έχει ιδιαίτερη απήχηση στο ευρύ κοινό δεν ενέχει πλάνη.

- ¹³⁰ Όσον αφορά τα στοιχεία σχετικά με τα ποσοστά τηλεθέασης που προσκόμισε η UEFA όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου του 2004, πρέπει να επισημανθεί ότι οι αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» προσήλκυσαν ποσοστό κυμαινόμενο μεταξύ του 25,5 και του 44,2 % του συνόλου των τηλεθεατών, με μέγιστο αριθμό τα 8,8 εκατομμύρια τηλεθεατές, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά για τους αγώνες της εθνικής ομάδας της Αγγλίας κυμαίνονται μεταξύ του 65,9 και του 72,5 %, με μέγιστο αριθμό τα 20,7 εκατομμύρια τηλεθεατές.
- ¹³¹ Τα στοιχεία για το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου του 2000 παρουσιάζουν παρεμφερή εικόνα, καθόσον οι αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» προσήλκυσαν ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ του 25,7 και του 49,6 % του συνόλου των τηλεθεατών, με μέγιστο αριθμό τα 9,7 εκατομμύρια τηλεθεατές, ενώ οι αγώνες της εθνικής ομάδας της Αγγλίας προσήλκυσαν ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ του 58,5 και του 74,9 % του ίδιου συνόλου, με μέγιστο αριθμό τα 16,9 εκατομμύρια τηλεθεατές.
- ¹³² Τα στοιχεία για το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου, τα οποία εκφράζονται σε απόλυτους αριθμούς τηλεθεατών, καταδεικνύουν ότι οι αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» προσήλκυσαν αριθμό τηλεθεατών κυμαινόμενο μεταξύ των 2,9 και των 8,5 εκατομμυρίων, ενώ οι αγώνες της εθνικής ομάδας της Αγγλίας προσήλκυσαν αριθμό τηλεθεατών κυμαινόμενο μεταξύ των 8,7 και των 23,8 εκατομμυρίων.
- ¹³³ Πρέπει να προστεθεί ότι, κατά την ίδια έρευνα, ο τελικός του Football Association Cup του έτους 2007 (της εθνικής διοργανώσεως κυπέλλου ποδοσφαίρου) προσήλκυσε περίπου 10,1 εκατομμύρια τηλεθεατές.

- 134 Τόσο απολύτως όσο και συσχετιζόμενα με τα ποσοστά και τα στοιχεία τηλεθέασης που σημείωσαν οι αγώνες της εθνικής ομάδας της Αγγλίας, αλλά και με τα στοιχεία τηλεθέασης του τελικού του Football Association Cup του 2007, τα ποσοστά και τα στοιχεία τηλεθέασης σχετικά με τους αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» επιβεβαιώνουν ότι οι αγώνες αυτοί προσελκύουν, στο Ηνωμένο Βασίλειο, ιδιαίτερος ευρύ κοινό, γεγονός που εξηγείται αποκλειστικώς και μόνο από το ότι περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου. Τα στατιστικά στοιχεία αυτά επιβεβαιώνουν τις εκτιμήσεις που προεκτέθηκαν στις σκέψεις 103 και 124 και ενισχύουν την άποψη που εκτίθεται στη δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι δηλαδή οι αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, περιλαμβανομένων των αγώνων «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» έχουν κατά παράδοση υψηλή τηλεθέαση. Ως εκ τούτου, ακόμη κι αν υποθεθεί ότι, όπως διατείνεται η UEFA, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη στοιχεία μεταγενέστερα του 2000, αυτό δεν δύναται να θέσει εν αμφιβόλω τις κρίσεις που διαμόρφωσε βάσει παλαιότερων στοιχείων.
- 135 Η ανάλυση αυτή δεν τίθεται εν αμφιβόλω από τα φερόμενα ως ιδιαίτερος χαμηλά ποσοστά τηλεθέασης που επικαλείται η UEFA για τους δύο αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου του 2004 και τους δύο αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου του 2008 (βλ. σκέψη 112 ανωτέρω). Συγκεκριμένα, όπως επισημαίνει η UEFA, τρεις από τους αγώνες αυτούς διεξήχθησαν ταυτόχρονα με άλλους στους οποίους δεν μετείχε εθνική ομάδα από το Ηνωμένο Βασίλειο και οι οποίοι προσήλκυαν μεταξύ 4,6 και 8,8 εκατομμυρίων τηλεθεατών μεταδιδόμενοι από σταθμούς ελεύθερης προσβάσεως εμπίπτοντες στην πρώτη από τις κατηγορίες που καθορίστηκαν με τη νομοθεσία αυτού του κράτους μέλους. Επομένως, το επιχείρημα αυτό δεν αποδεικνύει ότι οι αγώνες στους οποίους δεν μετέχει εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου δεν προσελκύουν, εν γένει, μεγάλο αριθμό τηλεθεατών. Όσον αφορά τον τέταρτο αγώνα, μεταξύ της Γαλλίας και της Ελβετίας, αυτός διεξήχθη ταυτόχρονα με αγώνα της εθνικής ομάδας της Αγγλίας ο οποίος προσήλκυσε 18,2 εκατομμύρια τηλεθεατές, γεγονός που εξηγεί σαφώς γιατί παρακολούθησαν τη μετάδοση του αγώνα μόνο 4000 τηλεθεατές, κατά μείζονα λόγο όταν ο αγώνας μεταδόθηκε από διαδικτυακό σταθμό, όπως είναι το BBCi.
- 136 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι αν οι εν λόγω αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» ήταν πράγματι μείζονος σημασίας για την κοινωνία, τότε οι τηλεοπτικοί οργανισμοί θα έπρεπε να τους μεταδίδουν μέσω των κύριων τηλεοπτικών σταθμών τους, αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι, πρώτον, η καταχώριση των αγώνων αυτών στον κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την

κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου δικαιολογείται από το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου μπορεί ευλόγως να χαρακτηριστεί ως τέτοια εκδήλωση στο σύνολό του (βλ. ανωτέρω σκέψη 103) και, δεύτερον, ότι η καταχώριση των αγώνων «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» στον κατάλογο αυτό δεν προϋποθέτει ότι οι αγώνες αυτοί έχουν την ίδια σπουδαιότητα με τους αγώνες «εξαιρετικού ενδιαφέροντος» ή τους αγώνες της οικείας εθνικής ομάδας (βλ. ανωτέρω σκέψη 127). Επιπλέον, δεν απαιτείται κατ' ανάγκη όλοι οι αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» να είναι μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου προκειμένου το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου να μπορεί ευλόγως να περιληφθεί στο σύνολό του στον κατάλογο των εκδηλώσεων αυτών του εν λόγω κράτους μέλους. Αντιθέτως, αρκεί το χαρακτηριστικό γνώρισμα που προεκτέθηκε στη σκέψη 103 να αφορά ορισμένους από τους αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος», των οποίων ούτε ο αριθμός ούτε οι αντίπαλες ομάδες μπορούν να προσδιορισθούν κατά τον χρόνο καταρτίσεως του καταλόγου ή τον χρόνο κτήσεως των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως, για να δικαιολογηθεί η έλλειψη διακρίσεως μεταξύ των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου αναλόγως της σημασίας τους για την κοινωνία. Επομένως, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα στοιχεία τηλεθέασης για τους συγκεκριμένους αυτούς αγώνες συνιστούν εξαίρεση από τον κανόνα και μπορούν να εξηγηθούν (βλ. σκέψεις 134 και 135 ανωτέρω), το γεγονός ότι το BBC ή η ITV δεν επέλεξαν να μεταδώσουν τους αγώνες αυτούς σε κάποιον από τους κύριους σταθμούς τους δεν αναιρεί την προεκτεθείσα στη σκέψη 125 κρίση.

¹³⁷ Εξάλλου, η προεκτεθείσα στη σκέψη 134 κρίση δεν αντιβαίνει σ' αυτήν που περιέχεται στην τεσσαρακοστή αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 2000/400/ΕΚ της Επιτροπής, της 10ης Μαΐου 2000, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 [ΕΚ] (υπόθεση αριθ. IV/32.150 – Eurovision, ΕΕ L 151, σ. 18), την οποία υπονοεί η UEFA (βλ. σκέψη 114 ανωτέρω). Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη εκείνη, οι διεθνείς διοργανώσεις είναι συνήθως πιο ελκυστικές για το κοινό ορισμένης χώρας απ' ό,τι οι εθνικές διοργανώσεις εφόσον μετέχει σ' αυτές η εθνική ομάδα ή η πρωταθλήτρια της χώρας, ενώ οι διεθνείς διοργανώσεις στις οποίες δεν μετέχει εθνική ομάδα ή η πρωταθλήτρια της χώρας προκαλούν συνήθως μικρό ενδιαφέρον. Στη μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων, όμως, στο Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου μετέχει εθνική ομάδα από το Ηνωμένο Βασίλειο. Επιπλέον, ακόμη κι όταν κατ' εξαίρεση δεν συνέβη αυτό, το γεγονός ότι στην τελική φάση δεν θα μετάσχει καμία από τις εθνικές ομάδες του Ηνωμένου Βασιλείου διαπιστώνεται συνήθως μετά την κατάρτιση του καταλόγου των εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία αυτού του κράτους μέλους, αλλά και κατόπιν της μεταβιβάσεως των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως για τη διοργάνωση του οικείου έτους.

- 138 Το γεγονός ότι το Ηνωμένο Βασίλειο ακολούθησε διαφορετική προσέγγιση απ' ό,τι άλλα κράτη μέλη, τα οποία περιέλαβαν στους καταλόγους τους κυρίως αγώνες «εξαιρετικού ενδιαφέροντος» ή αγώνες της αντίστοιχης εθνικής ομάδας τους, δεν αναιρεί τις προηγούμενες εκτιμήσεις, βάσει των οποίων ορθώς κρίθηκε ότι η διοργάνωση αυτή στο σύνολό της αποτελεί εκδήλωση μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι με το άρθρο 3α της οδηγίας 89/552 δεν επιχειρείται εναρμόνιση σε επίπεδο συγκεκριμένων εκδηλώσεων οι οποίες μπορούν να χαρακτηρισθούν από τα κράτη μέλη ως μείζονος σημασίας για την κοινωνία (βλ. σκέψεις 51 και 52 ανωτέρω), πλείονες προσεγγίσεις όσον αφορά την καταχώριση των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου σε εθνικό κατάλογο μπορούν να είναι συμβατές με την επίμαχη διάταξη.
- 139 Ως εκ τούτου, τα επιχειρήματα της UEFA προς απόδειξη του ότι οι εκτιμήσεις που περιλαμβάνονται στην έκτη και στη δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης σχετικά με την ιδιαίτερη απήχηση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στο σύνολό του για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου και με τον αριθμό των τηλεθεατών που παρακολουθούν όλους τους αγώνες της διοργάνωσης αυτής ενέχουν πλάνη και δεν μπορούν να γίνουν δεκτά.
- 140 Το αυτό ισχύει και όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από το ότι, πριν την εμφάνιση της συνδρομητικής τηλεόρασης, όλες οι εκδηλώσεις μεταδίδονταν από σταθμούς ελεύθερης προσβάσεως, οπότε το σχετικό κριτήριο δεν ασκεί επιρροή. Πρέπει να επισημανθεί συναφώς ότι, μολονότι η συνδρομητική τηλεόραση εμφανίστηκε σαφώς αργότερα από την τηλεόραση ελεύθερης προσβάσεως, το γεγονός ότι προγενέστερα μια εκδήλωση μεταδιδόταν κατά παράδοση από σταθμό ελεύθερης προσβάσεως εξακολουθεί να συνιστά κριτήριο που ασκεί επιρροή. Συγκεκριμένα, ακόμη και πριν την εμφάνιση της συνδρομητικής τηλεόρασης, σημαντικός αριθμός εκδηλώσεων δεν μεταδίδονταν από τους σταθμούς ελεύθερης προσβάσεως της εποχής εκείνης, οπότε δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι σήμερα στην περίπτωση τέτοιας εκδήλωσης το κριτήριο αυτό πληρούται άνευ άλλου τινός. Όπως, όμως, προκύπτει από ανακοίνωση του Ηνωμένου Βασιλείου προς την Επιτροπή, της 24ης Μαρτίου 1999, της οποίας το περιεχόμενο παρατίθεται και σε έγγραφο που φέρει τον τίτλο «Σχέδιο απαντήσεως στην από 23 Δεκεμβρίου 1998 επιστολή της Επιτροπής» και επισυνάπτεται στο υπόμνημα αντικρούσεως, το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου μεταδιδόταν κατά παράδοση στο Ηνωμένο Βασίλειο από σταθμούς ελεύθερης προσβάσεως και ότι από το 1998 όλοι οι αγώνες του μεταδίδονται απευθείας. Δεδομένου ότι η UEFA δεν αμφισβήτησε τα στοιχεία αυτά, το επιχείρημά της σχετικά

με την κατά παράδοση κάλυψη του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου από σταθμούς ελεύθερης προσβάσεως πρέπει να απορριφθεί.

- 141 Δεδομένου ότι το επιχείρημα της UEFA ότι η Επιτροπή, επιβεβαιώνοντας την εκτίμηση του υπουργού ότι το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου αποτελεί, στο σύνολό του, εκδήλωση μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, υπέπεσε σε πλάνη δεν μπορούν να γίνουν δεκτά, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παράβαση των σχετικών με την ελευθερία παροχής υπηρεσιών διατάξεων της Συνθήκης

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 142 Η UEFA ισχυρίζεται ότι, όπως αναγνωρίζεται με τη δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης, με την απόφαση αυτή οι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη τηλεοπτικοί οργανισμοί στερούνται τη δυνατότητα να μεταδώσουν απευθείας τους αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στο Ηνωμένο Βασίλειο, οπότε η προσβαλλόμενη απόφαση περιορίζει την ελευθερία παροχής υπηρεσιών. Μολονότι, όμως, τυχόν περιορισμοί της ελευθερίας αυτής δύνανται να δικαιολογηθούν από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, πρέπει πάντως να είναι συμβατοί με τους σκοπούς της Συνθήκης, να ισχύουν αδιακρίτως και να έχουν αναλογικό χαρακτήρα. Το σχετικό βάρος αποδείξεως το φέρει αυτός που επικαλείται ότι ο επίμαχος περιορισμός είναι δικαιολογημένος.
- 143 Εν προκειμένω, ο κατάλογος του Ηνωμένου Βασιλείου περιλαμβάνει εκδηλώσεις, όπως αγώνες στους οποίους δεν μετέχει εθνική ομάδα αυτού του κράτους μέλους, που δεν μπορούν ευλόγως να χαρακτηρισθούν ως μείζονος σημασίας για την κοινωνία.

Ο περιορισμός της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών εκ του λόγου ότι οι αγώνες αυτοί περιλαμβάνονται στον κατάλογο του Ηνωμένου Βασιλείου δεν εξυπηρετεί γενικό συμφέρον και δεν είναι συμβατός με τους σκοπούς της Συνθήκης.

- ¹⁴⁴ Επιπλέον, οι επίμαχοι περιορισμοί έχουν εκ των πραγμάτων ως αποτέλεσμα δυσμενή διάκριση σε βάρος των τηλεοπτικών οργανισμών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, καθόσον στην πρώτη κατηγορία εμπίπτουν μόνο τρεις τηλεοπτικοί οργανισμοί του κράτους μέλους αυτού, δηλαδή το BBC, η ITV και το Channel 4. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η επίμαχη νομοθεσία προστατεύει τους τρεις αυτούς οργανισμούς από οποιονδήποτε ανταγωνισμό εκ μέρους τηλεοπτικών οργανισμών εγκατεστημένων σε άλλα κράτη μέλη. Η εμπειρία, όμως, αποδεικνύει ότι τέτοιοι τηλεοπτικοί οργανισμοί μπορούν να εισδύσουν στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου αποκτώντας τα δικαιώματα τηλεοπτικής μεταδόσεως των ποδοσφαιρικών αγώνων που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία αυτού του κράτους μέλους.
- ¹⁴⁵ Η UEFA αμφισβητεί επίσης τον αναλογικό χαρακτήρα των μέτρων που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο, για τον λόγο ότι πλείονες αγώνες του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου δεν είναι εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία αυτού του κράτους μέλους, οπότε η προσβαλλόμενη απόφαση αντιβαίνει επίσης και στην αρχή αυτή. Η μη αναλογικότητα των μέτρων του Ηνωμένου Βασιλείου επιτείνεται από τις απαιτήσεις που πρέπει να πληροί ένας τηλεοπτικός οργανισμός προκειμένου να ενταχθεί στην πρώτη κατηγορία τηλεοπτικών οργανισμών.
- ¹⁴⁶ Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, αμφισβητεί ότι ο λόγος ακυρώσεως αυτός είναι βάσιμος.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

- 147 Όπως γίνεται δεκτό με τη δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο μηχανισμός αμοιβαίας αναγνώρισεως ο οποίος ενεργοποιείται με την προσβαλλόμενη απόφαση, βάσει του άρθρου 3α της οδηγίας 89/552, έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών στην κοινή αγορά, την οποία καθιερώνει το άρθρο 49 ΕΚ.
- 148 Συγκεκριμένα, όπως υπογραμμίζει η UEFA, ανεξαρτήτως αν η προπαρατεθείσα στις σκέψεις 9 και 10 νομοθεσία εφαρμόζεται αδιακρίτως τόσο στις επιχειρήσεις που εμπίπτουν στις δύο κατηγορίες που καθόρισε η νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου, στην πράξη είναι σαφώς λιγότερο πιθανό να μην ενδιαφερθεί κανένας τηλεοπτικός οργανισμός της πρώτης κατηγορίας, εγκατεστημένος κατά πάσα πιθανότητα σ' αυτό το κράτος μέλος, να καλύψει το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου παρέχοντας έτσι σε ανταγωνιστή εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος τη δυνατότητα να ζητήσει από την Office of Communications άδεια μεταδόσεως της εν λόγω εκδηλώσεως ουσιαστικά κατ' αποκλειστικότητα (βλ. σκέψη 12 ανωτέρω), παρά να συμβεί το αντίθετο.
- 149 Πάντως, οι περιορισμοί αυτοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών μπορούν να δικαιολογηθούν εφόσον σκοπούν στην προστασία του δικαιώματος στην ενημέρωση και στη διασφάλιση ευρείας προσβάσεως του κοινού στις τηλεοπτικές μεταδόσεις, εθνικών ή όχι, εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία, υπό την πρόσθετη προϋπόθεση ότι είναι κατάλληλοι για να διασφαλισθεί η επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και ότι δεν υπερβαίνουν το αναγκαίο για την επίτευξή του μέτρο (βλ. σκέψεις 44 έως 50 ανωτέρω).
- 150 Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι η UEFA αμφισβητεί τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως από απόψεως των διατάξεων της Συνθήκης οι οποίες αφορούν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, καθόσον η Επιτροπή εγκρίνει την καταχώριση αγώνων στους οποίους δεν μετέχει εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου στον κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία αυτού του κράτους μέλους. Κατά την UEFA, οι αγώνες αυτοί δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για να

χαρακτηρισθούν ως εκδηλώσεις μείζονος σημασίας, οπότε ο περιορισμός της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών είναι δυσανάλογος.

151 Πρέπει να επισημανθεί ότι το επιχείρημα της UEFA καταδεικνύει σύγχυση μεταξύ, αφενός, της μείζονος σημασίας που έχει για την κοινωνία μια εκδήλωση, στοιχείο που αποτελεί την πρώτη προϋπόθεση η οποία πρέπει να πληρούται και η οποία αποτελεί τον επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος που δικαιολογεί τον περιορισμό θεμελιώδους ελευθερίας διασφαλιζόμενης από τη Συνθήκη (βλ. σκέψεις 44 έως 49 ανωτέρω), και, αφετέρου, του αναλογικού χαρακτήρα του επίμαχου περιορισμού, στοιχείο που αποτελεί τη δεύτερη προϋπόθεση την οποία πρέπει να πληροί η περιορίζουσα τέτοια ελευθερία εθνική νομοθεσία προκειμένου να είναι συμβατή με το κοινοτικό δίκαιο (βλ. σκέψη 50 ανωτέρω).

152 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως προκύπτει από τις ανωτέρω σκέψεις 123 έως 141, το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου μπορεί ευλόγως να θεωρηθεί ενιαία εκδήλωση μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, δεδομένου ότι τα στοιχεία τηλεθέασης σχετικά με τους αγώνες στους οποίους δεν μετείχε εθνική ομάδα από αυτό το κράτος μέλος επιβεβαιώνουν και δεν αναιρούν την εκτίμηση που παρατίθεται στην έκτη και στην όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως. Επιβάλλεται, επομένως, η διαπίστωση ότι η αιτίαση ότι οι επίμαχοι αγώνες δεν είναι μείζονος σημασίας για την κοινωνία, οπότε τα μέτρα που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο δεν είναι αναλογικά, στηρίζεται, εν πάση περιπτώσει, σε εσφαλμένη μείζονα πρόταση συλλογισμού. Συνεπώς, η αιτίαση αυτή δεν αναιρεί την κρίση της Επιτροπής όσον αφορά την καταλληλότητα και τον αναλογικό χαρακτήρα της καταχωρίσεως του συνόλου των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στον κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, δεδομένου ότι η διοργάνωση αυτή αποτελεί ενιαία εκδήλωση.

153 Ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως πρέπει συνεπώς να απορριφθεί.

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παράβαση των σχετικών με τον ανταγωνισμό διατάξεων της Συνθήκης

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- ¹⁵⁴ Η UEFA διατείνεται ότι, παραβλέποντας τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την απόφαση Infront WM κατά Επιτροπής, σκέψη 14 ανωτέρω, η Επιτροπή δεν εξέτασε τις επιπτώσεις των μέτρων του Ηνωμένου Βασιλείου στον ανταγωνισμό. Συγκεκριμένα, από το γράμμα της εικοστής αιτιολογικής σκέψεως της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. σκέψη 17 ανωτέρω) προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν καθόρισε καν τις οικείες αγορές. Η UEFA παρατηρεί συναφώς ότι, όπως συνάγεται από την απόφαση 2000/400, η απόκτηση των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως ορισμένων μεγάλων αθλητικών διοργανώσεων, όπως το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου, αποτελεί χωριστή αγορά. Η Επιτροπή, όμως, δεν εξέτασε αν η απόκτηση των δικαιωμάτων απευθείας μεταδόσεως του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου αποτελεί αφεαυτής αγορά που προηγείται της τηλεοπτικής αγοράς, εντός της οποίας ανταγωνίζονται πλείονες τηλεοπτικοί οργανισμοί.
- ¹⁵⁵ Εάν γινόταν δεκτό ότι υφίσταται τέτοια αγορά, τότε η προσβαλλόμενη απόφαση, και όχι η οδηγία 89/552, θα είχε ως συνέπεια σοβαρή μείωση και στρέβλωση του ανταγωνισμού στο πλαίσιο της αγοράς αυτής. Η UEFA επισημαίνει συναφώς ότι ο καθορισμός των τηλεοπτικών οργανισμών που εμπίπτουν στην πρώτη κατηγορία την οποία όρισε η νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου (βλ. ανωτέρω σκέψη 9) έχει στην πράξη ως αποτέλεσμα να επιτρέπει μόνο στο BBC, στην ITV και στο Channel 4 να αποκτούν τα δικαιώματα απευθείας μεταδόσεως των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, οπότε όλοι οι ανταγωνιστές τους που εκμεταλλεύονται συνδρομητικούς σταθμούς αποκλείονται ευθύς εξαρχής από την αγορά αυτή.
- ¹⁵⁶ Τα μέτρα του Ηνωμένου Βασιλείου έχουν επομένως ως αποτέλεσμα να φέρουν σε προνομιακή θέση τους τρεις αυτούς τηλεοπτικούς οργανισμούς, δύο εκ των οποίων εκμεταλλεύθηκαν το προνόμιο αυτό σε βάρος της UEFA. Ουσιαστικά η κατάσταση

αυτή είναι παρεμφερής της παραχωρήσεως ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων κατά την έννοια του άρθρου 86, παράγραφος 1, ΕΚ. Συγκεκριμένα, βάσει της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου, σε περιορισμένο αριθμό τηλεοπτικών οργανισμών, εν προκειμένω σ' αυτούς που υπάγονται στην πρώτη εκ των κατηγοριών που καθορίζει η νομοθεσία αυτή, παρέχεται η δυνατότητα να αποκτήσουν τα δικαιώματα απευθείας μεταδόσεως του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στο Ηνωμένο Βασίλειο και αποκλείονται εκ των πραγμάτων οι σταθμοί συνδρομητικής τηλεοράσεως από τη διαδικασία αυτή. Στο πλαίσιο αυτό, υφίσταται ένας μόνο δυνητικός αγοραστής των δικαιωμάτων μεταδόσεως των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου για το Ηνωμένο Βασίλειο, καθόσον το BBC και η ITV, οι μόνες επιχειρήσεις που επέδειξαν σχετικό ενδιαφέρον, κατά παράδοση υποβάλλουν προσφορές από κοινού. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ο περιοριστικός καθορισμός των τηλεοπτικών οργανισμών που υπάγονται στην πρώτη κατηγορία κατά τη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου έχει ως αποτέλεσμα να ενισχύσει και να ενθαρρύνει, σε βάρος της UEFA και των καταναλωτών αυτού του κράτους μέλους, την αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορά των τηλεοπτικών οργανισμών που προστατεύονται από κάθε ανταγωνισμό εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων στο Ηνωμένο Βασίλειο ή σε άλλα κράτη μέλη. Σε κάθε περίπτωση, οι τηλεοπτικοί οργανισμοί που υπάγονται στην πρώτη από τις κατηγορίες που καθορίστηκαν με τη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου κατέχουν από κοινού δεσπόζουσα θέση στην αγορά αποκτήσεως των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στο εν λόγω κράτος μέλος.

157 Όπως προκύπτει, όμως, από την εικοστή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τα αποτελέσματα αυτά επί του ανταγωνισμού πριν αποφανθεί ότι τα μέτρα του Ηνωμένου Βασιλείου είναι συμβατά με τις περί ανταγωνισμού διατάξεις της Συνθήκης. Επιπλέον, η Επιτροπή αγνόησε την άποψη του γενικού διευθυντή της Office of Fair Trading, ότι η καταχώριση εκδηλώσεως στον κατάλογο των εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία πρέπει να συνιστά μέτρο που λαμβάνεται κατ' εξαίρεση και σε πρόδηλες μόνο περιπτώσεις, ακριβώς λόγω των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων που έχει.

158 Η Επιτροπή υπέπεσε επίσης σε πλάνη διακρίνοντας, στην εικοστή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, μεταξύ αγοράς τηλεοράσεως ελεύθερης προσβάσεως και αγοράς συνδρομητικής τηλεοράσεως, παρότι οι επιχειρήσεις των δύο τύπων εκμεταλλεύσεως ανταγωνίζονται μεταξύ τους για την απόκτηση των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως, το κοινό και τη διαφήμιση. Το στοιχείο αυτό αναγνωρίστηκε από την αρχή ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου (Competition Commission).

- 159 Οι παραλείψεις αυτές καθίστανται ακόμη πιο προφανείς στην προκειμένη περίπτωση, καθόσον η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τα στοιχεία σχετικά με τις μεταβολές της αγοράς οπτικοακουστικών μέσων μετά το 2000. Πλην όμως, οποιαδήποτε ανάλυση επί θεμάτων ανταγωνισμού πρέπει να λαμβάνει υπόψη την κατάσταση κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως της Επιτροπής.
- 160 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι τα μέτρα του Ηνωμένου Βασιλείου δεν συνεπάγονται ουσιώδη και δυσανάλογη στρέβλωση του ανταγωνισμού.
- 161 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, αμφισβητεί ότι ο λόγος ακυρώσεως αυτός είναι βάσιμος.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

- 162 Πρέπει να επισημανθεί ότι η επιχειρηματολογία που προβάλλει η UEFA στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως αναλύεται σε δύο αιτιάσεις.
- 163 Η πρώτη αιτίαση αφορά τις συνέπειες του γεγονότος ότι, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας που έχει η αποκλειστικότητα της τηλεοπτικής μεταδόσεως των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου για τους τηλεοπτικούς οργανισμούς που υπάγονται στη δεύτερη κατηγορία που καθορίστηκε με τη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου, οι οργανισμοί αυτοί δεν ενδιαφέρονται για την αγορά μη αποκλειστικών δικαιωμάτων μεταδόσεως. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται, κατά την UEFA, περιορισμούς του ανταγωνισμού σε πλείονες αγορές, όπως είναι αυτή της αποκτήσεως των εν λόγω δικαιωμάτων, η αγορά της διαφημίσεως και η αγορά της μεταδόσεως των αθλητικών εκδηλώσεων από συνδρομητικούς τηλεοπτικούς σταθμούς, εξαιτίας της μειώσεως του αριθμού των τηλεοπτικών οργανισμών που δραστηριοποιούνται στις αγορές αυτές. Στο ίδιο πλαίσιο, η UEFA προσάπτει επίσης στην Επιτροπή ότι

δεν καθόρισε τις αγορές αυτές και δεν εξέθεσε την εκτίμησή της σχετικά με τους ως άνω περιορισμούς.

164 Πρέπει να επισημανθεί συναφώς ότι οι επίμαχες συνέπειες απορρέουν εμμέσως από τους περιορισμούς της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών που έχουν ως αποτέλεσμα τα μέτρα του Ηνωμένου Βασιλείου. Όπως, όμως, κρίθηκε στο πλαίσιο του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών λόγω της καταχωρίσεως του συνόλου των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στον κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου δικαιολογούνται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος και δεν είναι ούτε ακατάλληλοι ούτε δυσανάλογοι. Επομένως, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι τα αποτελέσματα όσον αφορά τον αριθμό των δυνητικών ανταγωνιστών, τα οποία εμφανίζονται ως αναπότρεπτη συνέπεια αυτών των περιορισμών της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών, αντιβαίνουν στα άρθρα της Συνθήκης που αφορούν τον ανταγωνισμό. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή δεν όφειλε να προβεί σε ενδελεχέστερη ανάλυση ως προς τις συνέπειες από αυτήν στην οποία όντως προέβη.

165 Η δεύτερη αιτίαση αφορά τα ειδικά δικαιώματα τα οποία, κατά την προσφεύγουσα, παρασχέθηκαν στο BBC και στην ITV και τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα να επιτρέψουν ή να καταστήσουν δυνατή την κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσεως που κατέχουν οι τηλεοπτικοί οργανισμοί αυτοί στη σχετική αγορά, δηλαδή, κατά την UEFA, στην αγορά δικαιωμάτων μεταδόσεως των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου.

166 Συγκεκριμένα, κατά το άρθρο 86, παράγραφος 1, ΕΚ, δηλαδή τον εφαρμοστέο κανόνα περί ανταγωνισμού στην περίπτωση κρατικών μέτρων (απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Σεπτεμβρίου 1999, C-22/98, *Becu* κ.λπ., Συλλογή 1999, σ. I-5665, σκέψη 31), απαγορεύεται τα κράτη μέλη να περιάγουν, με νομοθετικά, κανονιστικά ή διοικητικά μέτρα, τις δημόσιες επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις στις οποίες παρέχουν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα σε κατάσταση στην οποία οι εν λόγω επιχειρήσεις θα μπορούσαν να περιέλθουν με δικές τους αυτοτελείς ενέργειες μόνον αν παρέβαιναν τις διατάξεις των άρθρων 12 ΕΚ και 81 ΕΚ έως 89 ΕΚ (βλ., σχετικώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 1991, C-18/88, *GB-Inno-BM*, Συλλογή 1991, σ. I-5941, σκέψη 20).

- 167 Συναφώς, μολοντί ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα κατά την έννοια της διατάξεως αυτής παρέχονται οσάκις το κράτος προστατεύει περιορισμένο αριθμό επιχειρήσεων και εφόσον η προστασία αυτή δύναται να επηρεάσει ουσιωδώς την ικανότητα των λοιπών επιχειρήσεων να ασκούν την εν λόγω οικονομική δραστηριότητα στην ίδια γεωγραφική περιοχή και υπό ουσιαστικά παρόμοιες συνθήκες (απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Οκτωβρίου 2001, C-475/99, *Ambulanz Glöckner*, Συλλογή 2001, σ. I-8089, σκέψη 24), εντούτοις, βάσει της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου, δεν παρέχεται τέτοια προστασία στους εν λόγω τηλεοπτικούς οργανισμούς.
- 168 Έτσι, πρόκειται για τέτοια δικαιώματα σε περίπτωση κατά την οποία οι αρχές του Δημοσίου παρέχουν δικαίωμα μονοπωλιακής εκμεταλλεύσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Φεβρουαρίου 1998, C-163/96, *Raso κ.λπ.*, Συλλογή 1998, σ. I-533, σκέψη 23), οσάκις μπορούν να εμποδίσουν την είσοδο ανταγωνιστή στην αγορά όπου δραστηριοποιείται ο κάτοχος των δικαιωμάτων ή σε παρεμφερή αγορά για λόγους σχετικούς με τα αρνητικά αποτελέσματα που θα είχε μια τέτοια είσοδος όσον αφορά τη λειτουργία και την αποδοτικότητα του εν λόγω δικαιούχου (απόφαση *Ambulanz Glöckner*, σκέψη 167 ανωτέρω, σκέψεις 7, 23 και 25) ή τις ανάγκες σε εργατικό δυναμικό (απόφαση *Becu κ.λπ.*, σκέψη 166 ανωτέρω, σκέψη 23), ή οσάκις ο δικαιούχος δύναται, μέσω της σχετικής νομοθεσίας, να επηρεάσει τις προϋποθέσεις ασκήσεως της επίμαχης δραστηριότητας εκ μέρους των ανταγωνιστών του, αναλόγως των συμφερόντων του ή των συνεπειών που θα είχε η δραστηριότητα των δεύτερων στην αγορά αυτή ή ακόμη και σε παρεμφερή αγορά (βλ., σχετικώς, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 19ης Μαρτίου 1991, C-202/88, *Γαλλία κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1991, σ. I-1223, σκέψη 51, και της 18ης Ιουνίου 1991, C-260/89, *EPT*, Συλλογή 1991, σ. I-2925, σκέψη 37, απόφαση *GB-Inno-BM*, σκέψη 166 ανωτέρω, σκέψη 25, και απόφαση της 1ης Ιουλίου 2008, C-49/07, *ΜΟΤΟΕ*, Συλλογή 2008, σ. I-4863, σκέψη 43).
- 169 Εντούτοις, αντί να απαγορεύει η ίδια ή να παρέχει στο BBC, στην ITV ή στο Channel 4 το δικαίωμα να απαγορεύουν σε οποιονδήποτε τηλεοπτικό οργανισμό την απόκτηση των δικαιωμάτων μεταδόσεως των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου ή να επηρεάσει τις προϋποθέσεις μεταδόσεως των αγώνων αυτών, η νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου περιορίζεται να αποκλείσει τη δυνατότητα μεταδόσεώς τους κατ' αποκλειστικότητα εντός αυτού του κράτους μέλους, χωρίς να διακρίνει προς τούτο μεταξύ των δύο κατηγοριών τηλεοπτικών οργανισμών (βλ. σκέψεις 9 και 10 ανωτέρω). Πρέπει να διευκρινισθεί σχετικώς ότι η UEFA διατείνεται πεπλανημένα ότι το BBC και η ITV είναι οι μόνοι τηλεοπτικοί οργανισμοί που έχουν δικαίωμα να αποκτήσουν τα δικαιώματα τηλεοπτικής μεταδόσεως του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου για το Ηνωμένο Βασίλειο. Όπως αντιθέτως, καταρχάς, το άρθρο 101 του Broadcasting Act 1996 θέτει, κατ' ουσίαν, απαγόρευση αποκλειστικής μεταδόσεως. Εν συνεχεία, όπως μόλις επισημάνθηκε, η απαγόρευση αυτή αφορά αδιακρίτως όλους τους τηλεοπτικούς οργανισμούς που υπάγονται στις δύο κατηγορίες τις οποίες καθόρισε η νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου. Τέλος, η επίμαχη απαγόρευση συνοδεύεται από τη διάταξη του άρθρου 99 του Broadcasting Act

1996, βάσει της οποίας κηρύσσεται άκυρη κάθε σύμβαση με αντικείμενο τη μετάδοση εκδηλώσεως που περιλαμβάνεται στον κατάλογο καθόσον σκοπεύει στην παροχή αποκλειστικού δικαιώματος, ανεξαρτήτως τηλεοπτικού οργανισμού.

- 170 Ως εκ τούτου, η νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου απαγορεύει την αποκλειστικότητα όλων των τηλεοπτικών οργανισμών όχι μόνο στο στάδιο της μετάδοσης, αλλά και σε αυτό της συνάψεως των συμβάσεων με αντικείμενο τη μετάδοση, οπότε κανένας τηλεοπτικός οργανισμός που εμπίπτει στη δικαιοδοσία του κράτους μέλους αυτού δεν μπορεί να συνάψει εγκύρως σύμβαση με αντικείμενο την κατ' αποκλειστικότητα τηλεοπτική μετάδοση εκδηλώσεως περιλαμβανομένης στον κατάλογο. Αντιθέτως, βάσει της νομοθεσίας αυτής επιτρέπεται αδιακρίτως στους τηλεοπτικούς οργανισμούς των δύο κατηγοριών που καθορίστηκαν με την εν λόγω νομοθεσία να υποβάλουν προσφορά για την απόκτηση των δικαιωμάτων μη αποκλειστικής τηλεοπτικής μετάδοσης των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου.
- 171 Υπό τις συνθήκες αυτές, το γεγονός ότι ορισμένοι μόνο τηλεοπτικοί οργανισμοί της πρώτης κατηγορίας, όπως το BBC και η ITV, μεταδίδουν τελικώς, κατόπιν αδείας της Office of Communications, το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου στο Ηνωμένο Βασίλειο, δεδομένου ότι οι ανταγωνιστές τους ενδιαφέρονται μόνο για την αποκλειστική μετάδοση και, ως εκ τούτου, δεν υποβάλλουν προσφορά για την απόκτηση των σχετικών δικαιωμάτων (βλ. σκέψη 12 ανωτέρω), δεν ισοδυναμεί με παροχή ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων στους ως άνω οργανισμούς, κατά την έννοια του άρθρου 86, παράγραφος 1, ΕΚ. Συγκεκριμένα, το στοιχείο αυτό, αν υποθεθεί ότι έτσι έχουν τα πράγματα, είναι το αποτέλεσμα της σημασίας που προσδίδεται στην αποκλειστικότητα στο πλαίσιο του επιχειρηματικού προτύπου που ακολουθούν οι τηλεοπτικοί οργανισμοί οι οποίοι εκμεταλλεύονται συνδρομητικούς σταθμούς και όχι κάποιας απαγορεύσεως που θέτει η νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου, δεδομένου ότι αυτή ισχύει αδιακρίτως για τους τηλεοπτικούς οργανισμούς αμφοτέρων των κατηγοριών. Ως εκ τούτου, τα μέτρα του Ηνωμένου Βασιλείου δεν περιορίζουν τη δυνατότητα των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται σταθμούς συνδρομητικής τηλεοράσεως να ασκούν, όσον αφορά την απόκτηση των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μετάδοσης του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, τη δραστηριότητά τους υπό ουσιαστικά ισότιμους όρους με τους ισχύοντες για το BBC ή την ITV.

172 Ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει, συνεπώς, να απορριφθεί.

Επί του έκτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας της UEFA

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 173 Η UEFA επισημαίνει ότι το δικαίωμα ιδιοκτησίας διασφαλίζεται από την κοινοτική έννομη τάξη ως γενική αρχή της και μνημονεύεται στο άρθρο 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διακηρύχθηκε στη Νίκαια στις 7 Δεκεμβρίου 2000 (ΕΕ C 364, σ. 1). Η UEFA παρατηρεί ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα κατά την εφαρμογή διατάξεως όπως αυτή του άρθρου 3α της οδηγίας 89/552.
- 174 Εν προκειμένω, όπως δέχθηκε η Επιτροπή και το τότε Πρωτοδικείο στο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Infront WM κατά Επιτροπής, σκέψη 14 ανωτέρω, ο κατάλογος που ενέκρινε η Επιτροπή έθιγε το δικαίωμα ιδιοκτησίας της UEFA, καθόσον απέκλειε τη δυνατότητα μεταβίβασεως των δικαιωμάτων της κατ' αποκλειστικότητα μεταδόσεως του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, γεγονός που περιορίζει ουσιωδώς τον κύκλο των ενδιαφερομένων για μια τέτοια αγορά. Ο περιορισμός αυτός του δικαιώματος ιδιοκτησίας της UEFA, ο οποίος αναγνωρίστηκε εξάλλου εν προκειμένω από την Επιτροπή, δεν αιτιολογήθηκε, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιλαμβάνει ανάλυση των μέτρων του Ηνωμένου Βασιλείου από της απόψεως αυτής.
- 175 Επιπλέον, η Επιτροπή δεν ενέκρινε εν προκειμένω την καταχώριση μόνο των αγώνων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, αλλά του συνόλου των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, οπότε τα επίμαχα μέτρα δεν είναι τα κατά το δυνατόν λιγότερο περιοριστικά, λαμβανομένου υπόψη του επιδιωκόμενου σκοπού.

176 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, αμφισβητεί το βάσιμο αυτού του λόγου ακυρώσεως.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

177 Πρέπει να υπομνησθεί, όπως δεν αμφισβητείται μεταξύ των διαδίκων, ότι η UEFA είναι η διοργανώτρια του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου κατά την έννοια της εικοστής πρώτης αιτιολογικής σκέψεως της οδηγίας 97/36, οπότε οποιοσδήποτε επιθυμεί την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως της διοργανώσεως αυτής πρέπει να τα αποκτήσει από την UEFA ή από πρόσωπο που τα απέκτησε από αυτήν.

178 Έτσι, στο μέτρο που η αξία των δικαιωμάτων αυτών μπορεί να θιγεί από τα νομικά αποτελέσματα της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. σκέψεις 30 έως 34 ανωτέρω), μπορεί να υπάρξει και προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας της UEFA.

179 Επιπλέον, από τη νομολογία προκύπτει ότι σε περίπτωση κατά την οποία κράτος μέλος επικαλείται διατάξεις όπως αυτές των άρθρων 46 ΕΚ και 55 ΕΚ προκειμένου να δικαιολογήσει ρύθμιση δυνάμενη να παρακωλύσει την άσκηση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών ή της ελευθερίας εγκαταστάσεως, η δικαιολόγηση αυτή, την οποία προβλέπει το κοινοτικό δίκαιο, πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα των γενικών αρχών του δικαίου, ιδίως δε των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Επομένως, η επίμαχη εθνική ρύθμιση μπορεί να δικαιολογηθεί βάσει των εξαιρέσεων που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές μόνον εφόσον είναι σύμφωνη με τα θεμελιώδη δικαιώματα των οποίων την τήρηση διασφαλίζουν τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα (βλ., σχετικώς, απόφαση ΕΡΤ, σκέψη 168 ανωτέρω, σκέψη 43). Ομοίως, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι εθνικό μέτρο αντίθετο προς τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως το δικαίωμα της ιδιοκτησίας (βλ., σχετικώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιουλίου 2003, C-20/00 και C-64/00, Booker Aquaculture και Hydro Seafood, Συλλογή 2003, σ. I-7411, σκέψη 67), δύναται να συνιστά επιτρεπόμενη εξαίρεση δικαιολογούμενη

από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, όπως είναι η τηλεοπτική πρόσβαση του ευρύτερου κοινού στις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία.

- 180 Εντούτοις, η αρχή της προστασίας του θεμελιώδους δικαιώματος της ιδιοκτησίας στο πλαίσιο του κοινοτικού δικαίου δεν αποτελεί απόλυτη αξία, αλλά πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε συνάρτηση με τη λειτουργία του στην κοινωνία. Κατά συνέπεια, επιτρέπεται η επιβολή περιορισμών κατά την άσκηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας, υπό τον όρο ότι οι περιορισμοί αυτοί ανταποκρίνονται πράγματι σε σκοπούς γενικού συμφέροντος και δεν συνιστούν, από απόψεως του επιδιωκόμενου σκοπού, υπέρμετρη και απαράδεκτη επέμβαση που θίγει την ίδια την ουσία του εν λόγω δικαιώματος (βλ., σχετικώς, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 12ης Μαΐου 2005, C-347/03, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia και ERSA, Συλλογή 2005, σ. I-3785, σκέψη 119, και της 12ης Ιουλίου 2005, C-154/04 και C-155/04, Alliance for Natural Health κ.λπ., Συλλογή 2005, σ. I-6451, σκέψη 126).
- 181 Πρέπει να επισημανθεί συναφώς ότι, για τους προεκτεθέντες στις σκέψεις 123 έως 141 λόγους και αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η UEFA, το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου μπορεί ευλόγως να θεωρηθεί ενιαία εκδήλωση μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, δεδομένου ότι τα στατιστικά στοιχεία για τους αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» επιβεβαιώνουν, αντί να αναιρούν, την εκτίμηση που εκτίθεται στην έκτη και στη δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως. Στο πλαίσιο αυτό, όπως κρίθηκε με την ανωτέρω σκέψη 152, ο χαρακτήρας του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου ως ενιαίας εκδηλώσεως συνεπάγεται ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι η καταχώριση του συνόλου των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στον κατάλογο του Ηνωμένου Βασιλείου αποτελεί μέτρο αναλογικού χαρακτήρα.
- 182 Επιβάλλεται, επομένως, η διαπίστωση ότι η αιτίαση ότι η καταχώριση των αγώνων «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» στον κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου συνιστά υπέρμετρη και απαράδεκτη προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας της UEFA για τον λόγο ότι οι αγώνες αυτοί δεν αποτελούν τέτοιες εκδηλώσεις στηρίζεται σε πεπλανημένη μείζονα πρόταση συλλογισμού.

- 183 Εξάλλου, μολονότι η επίμαχη νομοθεσία δύναται να επηρεάσει το τίμημα που θα μπορούσε να λάβει η UEFA για τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μετάδοσης του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στο Ηνωμένο Βασίλειο, δεν εκμηδενίζει πάντως την εμπορική αξία των δικαιωμάτων αυτών, καθόσον, πρώτον, δεν υποχρεώνει την UEFA να τα μεταβιβάσει με οποιουσδήποτε όρους και, δεύτερον, αυτή προστατεύεται από το ενδεχόμενο συμπαιγνιών ή καταχρηστικών πρακτικών εκ μέρους των δυνητικών αγοραστών των δικαιωμάτων αυτών τόσο βάσει του κοινοτικού όσο και του εθνικού δικαίου περί ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη αποφαινόμενη ότι τα μέτρα του Ηνωμένου Βασιλείου είναι αναλογικά.
- 184 Ο έκτος λόγος ακυρώσεως πρέπει συνεπώς να απορριφθεί.

Επί του εβδόμου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 185 Κατά την UEFA, η Επιτροπή παραβίασε την κατά το άρθρο 5 ΕΚ αρχή της αναλογικότητας, καθόσον ενέκρινε την καταχώριση του συνόλου των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στον κατάλογο των εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, μολονότι οι αγώνες στους οποίους δεν μετέχει εθνική ομάδα από αυτό το κράτος μέλος δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του χαρακτηρισμού αυτού.
- 186 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, αμφισβητεί τα όσα σχετικώς υποστηρίζει η UEFA.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

- 187 Πρέπει να υπομνησθεί ότι οποιοδήποτε μέτρο λαμβάνεται για επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος και περιορίζει την άσκηση θεμελιώδους ελευθερίας που διασφαλίζεται από τη Συνθήκη πρέπει να τελεί σε σχέση αναλογίας προς τον επιδιωκόμενο σκοπό (βλ. σκέψη 46 ανωτέρω). Επιπλέον, ο λόγος ακυρώσεως αυτός ενέχει τη σύγχυση που διαπιστώθηκε όσον αφορά τον πέμπτο λόγο ακυρώσεως (βλ. σκέψη 151 ανωτέρω).
- 188 Αρκεί συναφώς η επισήμανση ότι, για τους προεκτεθέντες στις σκέψεις 123 έως 141 λόγους και αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η UEFA, το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου μπορεί ευλόγως να θεωρηθεί ενιαία εκδήλωση μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, δεδομένου ότι τα στατιστικά στοιχεία για τους αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» της διοργάνωσης αυτής και οι αγώνες στους οποίους δεν μετείχε εθνική ομάδα αυτού του κράτους μέλους επιβεβαιώνουν, αντί να αναιρούν, την εκτίμηση που εκτίθεται στην έκτη και στη δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 189 Ως εκ τούτου, η αιτίαση περί του ότι η καταχώριση των αγώνων «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» και των αγώνων στους οποίους δεν μετέχει εθνική ομάδα του Ηνωμένου Βασιλείου στον κατάλογο των εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου αντιβαίνει στην αρχή της αναλογικότητας για τον λόγο ότι οι αγώνες αυτοί δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για να χαρακτηρισθούν ως μείζονος σημασίας στηρίζεται, εν πάση περιπτώσει, σε πεπλανημένη μείζονα πρόταση συλλογισμού.
- 190 Συνεπώς, ο έβδομος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του ογδού λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισεως

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- ¹⁹¹ Στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, η UEFA υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση συνεπάγεται άνιση ή δυσμενή σε βάρος της μεταχείριση όσον αφορά την εμπορική εκμετάλλευση των δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου. Συγκεκριμένα, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εκθέτει αντικειμενικούς λόγους δικαιολογούντες την καταχώριση του συνόλου των αγώνων του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στον κατάλογο των εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου, ενώ άλλες εκδηλώσεις έχουν προδήλως μεγαλύτερη απήχηση σ' αυτό το κράτος μέλος, χωρίς, όμως, να περιλαμβάνονται στον κατάλογο αυτό. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή ενήργησε κατά τρόπο μη συνεπή και εύλογο, οπότε η παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισεως στην οποία υπέπεσε έχει ως συνέπεια στρέβλωση του ανταγωνισμού, θίγει δε τη λειτουργία της κοινής αγοράς.
- ¹⁹² Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τους παρεμβαίνοντες, αμφισβητεί το βάσιμο αυτού του λόγου ακυρώσεως.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

- ¹⁹³ Πρέπει καταρχάς να επισημανθεί ότι η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων απαγορεύει, αφενός, να αντιμετωπίζονται διαφορετικά παρόμοιες καταστάσεις και, αφετέρου, να αντιμετωπίζονται κατά τον ίδιο τρόπο διαφορετικές καταστάσεις, εκτός αν η αντιμετώπιση αυτή δικαιολογείται αντικειμενικά [απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Ιανουαρίου 2005, C-422/02 P, Europe Chemi-Con (Deutschland) κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2005, σ. I-791, σκέψη 33].

- 194 Εν συνεχεία, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552 δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να καταρτίζουν κατάλογο εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία, ούτε τους επιβάλλει, σε περίπτωση καταρτίσεως τέτοιου καταλόγου, να περιλαμβάνουν σ' αυτόν μια εκδήλωση, ακόμη κι αν αυτή θα μπορούσε ευλόγως να περιληφθεί στον κατάλογο. Συγκεκριμένα, εκτός του ότι η διάταξη αυτή επισημαίνει ότι κάθε κράτος μέλος «μπορεί» να λάβει μέτρα προς επίτευξη των σκοπών που εκτίθενται σ' αυτήν, καθιστά συγκεκριμένες τις δυνατότητες που έχουν τα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν από ορισμένους κανόνες της Συνθήκης, όπως αυτοί που διέπουν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Όσον αφορά, όμως, την επιλογή μεταξύ πλειόνων συγκεκριμένων εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για την κοινωνία, κατά την έννοια της οδηγίας 97/36, τα κράτη μέλη δεν είναι δυνατό να υποχρεωθούν, αμέσως ή εμμέσως, να περιλάβουν στους καταλόγους τους άλλες εκδηλώσεις πέραν αυτών που επέλεξαν να περιλάβουν και να παρεκκλίνουν από τους κανόνες της Συνθήκης κατά ευρύτερο τρόπο απ' ό,τι επιθυμούν. Πρέπει να προστεθεί συναφώς ότι ο έλεγχος στον οποίο προβαίνει η Επιτροπή στο πλαίσιο του άρθρου 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552, όσον αφορά το αν οι εκδηλώσεις που περιλαμβάνονται είναι μείζονος σημασίας για την κοινωνία, διενεργείται σε σχέση με τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των εκδηλώσεων αυτών και όχι σε σχέση με τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα άλλων εκδηλώσεων που δεν περιλήφθηκαν στον κατάλογο.
- 195 Ως εκ τούτου, σε περίπτωση κατά την οποία μια εκδήλωση είναι μείζονος σημασίας για την κοινωνία κράτους μέλους, η Επιτροπή δεν παραβιάζει την αρχή την ίσης μεταχειρίσεως αν, στο πλαίσιο του ελέγχου που ασκεί δυνάμει του άρθρου 3α, παράγραφος 2, της οδηγίας 89/552, δεν αντιταχθεί στην καταχώρισή της στον κατάλογο που κατήρτισε το οικείο κράτος μέλος για τον λόγο ότι μια άλλη εκδήλωση, με ακόμη μεγαλύτερη σημασία για την κοινωνία αυτή, δεν περιελήφθη στον εν λόγω κατάλογο.
- 196 Συνεπώς, αν υποτεθεί ότι υφίστανται άλλες εκδηλώσεις, κατά την έννοια της εικοστής πρώτης αιτιολογικής σκέψεως της οδηγίας 97/36, με ακόμη μεγαλύτερη σημασία για την κοινωνία του Ηνωμένου Βασιλείου απ' ό,τι το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου, αλλά δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο που κατήρτισε ο υπουργός, η Επιτροπή, που εξέδωσε την πράξη της οποίας εξετάζεται η νομιμότητα από το Γενικό Δικαστήριο, δεν παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως δεχόμενη την καταχώριση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου στον κατάλογο αυτό.
- 197 Κατά τα λοιπά, έχει κριθεί ότι το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου μπορεί ευλόγως να θεωρηθεί ενιαία εκδήλωση μείζονος σημασίας για την κοινωνία του

Ηνωμένου Βασιλείου, δεδομένου ότι τα στατιστικά στοιχεία για τους αγώνες «μη εξαιρετικού ενδιαφέροντος» της διοργάνωσης αυτής και τους αγώνες στους οποίους δεν μετείχε εθνική ομάδα αυτού του κράτους μέλους επιβεβαιώνουν, αντί να αναιρούν, την εκτίμηση που παρατίθεται στην έκτη και στη δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. σκέψεις 123 έως 141 ανωτέρω).

- 198 Επομένως, αντιθέτως προς ό,τι διατείνεται η UEFA, η Επιτροπή δεν ενήργησε εν προκειμένω κατά τρόπο μη συνεπή και εύλογο και δεν παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.
- 199 Κατά συνέπεια, ο όγδοος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του αιτήματος λήψεως μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που υπέβαλε η UEFA

- 200 Οι κρίσεις που εκτέθηκαν στο πλαίσιο της εξετάσεως των λόγων ακυρώσεως τους οποίους προέβαλε η UEFA συνεπάγονται ότι παρέλκει η λήψη των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που ζήτησε η προσφεύγουσα (βλ. σκέψη 19 ανωτέρω).
- 201 Επισημαίνεται συναφώς ότι, όπως κρίθηκε κατά τον έλεγχο των λόγων ακυρώσεως που προέβαλε η UEFA, το σύνολο των επιχειρημάτων σε στήριξη των οποίων επιθυμεί η προσφεύγουσα να επικαλεσθεί στοιχεία που ενδέχεται να περιλαμβάνονται στα έγγραφα τα οποία ζητεί να προσκομισθούν στερούνται σημασίας όσον αφορά το ζήτημα της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως.

202 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να απορριφθεί τόσο το αίτημα λήψεως μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας όσο και η προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

203 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η UEFA ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

204 Το Βασίλειο του Βελγίου και το Ηνωμένο Βασίλειο φέρουν τα έξοδά τους, σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

- 2) Η Union des associations européennes de football (UEFA) φέρει εκτός των εξόδων της και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

- 3) Το Βασίλειο του Βελγίου και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας φέρουν τα έξοδά τους.

Forwood

Truchot

Schwarcz

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο, στις 17 Φεβρουαρίου 2011.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

Το νομικό πλαίσιο	II - 281
Ιστορικό της διαφοράς και η προσβαλλόμενη απόφαση	II - 284
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	II - 290
Σκεπτικό	II - 292
Επί του παραδεκτού	II - 292
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 292
Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου	II - 293
Επί της ουσίας	II - 296
Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από έλλειψη αιτιολογίας	II - 300
— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 300
— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου	II - 302
Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παράβαση του άρθρου 3α, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552	II - 306
— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 306
— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου	II - 309
Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παράβαση του άρθρου 3α, παράγραφος 2, της οδηγίας 89/552	II - 315
— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 315
— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου	II - 319

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παράβαση των σχετικών με την ελευθερία παροχής υπηρεσιών διατάξεων της Συνθήκης.....	II - 326
— Επιχειρήματα των διαδίκων.....	II - 326
— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου.....	II - 328
Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παράβαση των σχετικών με τον ανταγωνισμό διατάξεων της Συνθήκης.....	II - 330
— Επιχειρήματα των διαδίκων.....	II - 330
— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου.....	II - 332
Επί του έκτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας της UEFA.....	II - 336
— Επιχειρήματα των διαδίκων.....	II - 336
— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου.....	II - 337
Επί του εβδόμου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.....	II - 339
— Επιχειρήματα των διαδίκων.....	II - 339
— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου.....	II - 340
Επί του ογδού λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.....	II - 341
— Επιχειρήματα των διαδίκων.....	II - 341
— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου.....	II - 341
Επί του αιτήματος λήψεως μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που υπέβαλε η UEFA.....	II - 343
Επί των δικαστικών εξόδων.....	II - 344